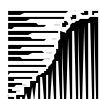

Eenvoud in feiten

Verslag van een quick scan naar enkele aspecten van de gegevensvoorziening door LNV

Projectteam Quick scan gegevensvoorziening LNV

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

© 2005 Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rapport EC-LNV nr. 2005/328
Ede, 2004

Teksten mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Deze uitgave kan schriftelijk of per e-mail worden besteld bij het Expertisecentrum LNV onder vermelding van code 2005/328 en het aantal exemplaren.

De kosten per exemplaar bedragen € 5,- Een factuur wordt meegestuurd bij de bestelling.

Oplage 100 exemplaren

Samenstelling Projectteam Quick scan gegevensvoorziening LNV

Redactie Sjoerd Croqué

Druk Ministerie van LNV, directie IFA/Bedrijfsuitgeverij

Productie Expertisecentrum LNV
Bedrijfsvoering/Vormgeving en Presentatie
Bezoekadres : Horapark, Bennekomseweg 41
Postadres : Postbus 482, 6710 BL Ede
Telefoon : 0318 822500
Fax : 0318 822550
E-mail : DKinfobalie@minlnv.nl

Voorwoord

Gegevensvoorziening is een bijzonder complexe materie. Er komen talloze aspecten kijken bij de gegevenshuishouding van een ministerie. Uit de Quick Scan, maar ook uit eerdere ervaringen, blijkt dat de gegevenshuishouding van LNV erg dynamisch en onoverzichtelijk is. Er wordt dikwijls binnen LNV op ad hoc basis gewerkt. Een overzicht van kwantitatieve informatie over bestede capaciteit en middelen viel niet zonder zeer intensieve inventarisaties en analyses te verkrijgen. Een dergelijke inspanning ging deze Quick Scan te boven.

Het is een utopie om te denken dat de gegevensvoorziening, gezien de huidige stand van zaken, snel, door een druk op een paar knoppen, kan worden verbeterd. Het is een proces van lange adem en vraagt om een langjarige visie en vasthoudendheid in de uitwerking. De kern zit erin dat gegevensvoorziening niet los te zien is van het primaire beleidsproces binnen LNV, maar er een integraal onderdeel van uitmaakt. Dit betekent dat werkenderwijs in het beleidsproces verbeteringen aangebracht moeten worden en niet in een apart spoor ernaast. Dit is volgens mij tot mislukken gedoemd. Wel dient men vooral aan de kant van de beleidsdirecties het belang van een goede en efficiënte gegevensvoorziening in te zien voor het eigen beleid. Het levert wezenlijke sturings- en verantwoordingsinformatie en draagt uiteindelijk bij aan de kwaliteit van het beleid.

Belangrijk is ook het vermelden van enkele positieve ervaringen die recent zijn opgedaan. Deze krijgen in de Quick Scan onvoldoende aandacht. Zo is vorig jaar een evaluatie van de gegevensvoorziening van het Rijksnatuurbeleid uitgevoerd, die mede heeft geleid tot een aantal initiatieven bij directie Natuur. Bij de ontwikkeling van het nieuwe mestbeleid heeft er van het begin af aan een nauwe samenwerking plaatsgevonden tussen beleidsdirectie en de uitvoerende diensten. Dit past binnen het beleid van de rol Partner in beleid binnen Dienst Regelingen. De samenwerking heeft geleid tot een efficiënt gebruik van beschikbare registraties. In het kader van de Agenda Vitaal Platteland wordt gewerkt aan een goede en structurele opzet van de monitoring en evaluatie. Ook het tot stand komen van een GIS competence centre binnen LNV, waarbij de deskundigheid van DLG en DR goed wordt benut, zal bijdragen aan een efficiënte gegevensvoorziening en een betere benutting van gegevensbestanden. Verder blijken bij enkele dossiers een nauwere samenwerking en betere coördinatie zich uit te betalen in een efficiëntere gegevensvoorziening.

Een onderbelicht element vormt de samenhang tussen de beleidsinformatie en bedrijfsinformatie. Deze vaak gescheiden informatiehuishoudingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zouden ook in samenhang tot elkaar vorm gegeven moeten worden. In het kader van de Quick Scan is hier niet naar gekeken.

Tenslotte wil ik iedereen bedanken die in één of andere vorm een bijdrage heeft geleverd aan de Quick Scan, in het bijzonder de leden van de projectgroep: Marian Overgaauw (Dienst Regeling), Gerhard Hof (Directie Platteland), Jielis van Baalen (Directie Wetenschap en Kennisoverdracht) en Peter Hilgen (Expertisecentrum).

Ir. H. de Wilde
Waarnemend Directeur Expertisecentrum LNV

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting		7
Hoofdconclusie		7
Belangrijkste aanbevelingen		7
Verbeterstrategie		7
1	Context voor de quick scan	9
1.1	Aanleiding	9
1.2	Opzet en werkwijze	9
1.3	Leeswijzer	10
2	Resultaten van de quick scan	11
2.1	Opzet	11
2.2	Resultaten	11
2.2.1	Verzamelt LNV de juiste gegevens?	11
2.2.2	Zijn de gegevens betrouwbaar?	12
2.2.3	De organisatie van de gegevensvoorziening	12
2.2.4	De financiële en organisatorische inzet	13
2.2.5	Oriëntatie op de samenleving; toegankelijkheid en beschikbaarheid van gegevens	13
2.3	Opvallende punten uit de inventarisatie	13
2.3.1	Organisatie	13
2.3.2	De beleidscyclus als opdrachtenkader	14
3	Analyse van de resultaten	15
3.1	De SWOT-analyse	15
3.1.1	De sterke punten	15
3.1.2	De zwakke punten	15
3.1.3	De bedreigingen	16
3.1.4	Kansen	16
3.2	Systematische analyse van de resultaten	17
3.3	Intuïtieve interpretatie van de SWOT-analyse	18
3.3.1	Wat maakt sterk sterk?	18
3.3.2	Waarom is zwak zwak?	18
3.4	Hoe de kansen verzilveren?	19

3.4.1	Welke echte bedreigingen blijven over?	19
3.4.2	Verbetermogelijkheden vanuit de intuïtieve interpretatie	19
3.4.3	Verbetermogelijkheden vanuit de kwadrantenbenadering van de SWOT	20
4	Waarnemingen uit literatuur	23
4.1	Monitoring van milieu-emissies vanuit de landbouw (Tussenrapportage januari 2004)	23
4.2	“Eindrapport Audit monitoring milieubeleid, Polderen in het land van de milieumonitoren”, Berenschot juni 2003	23
4.3	“Evaluatie gegevensvoorziening Rijksnatuurbeleid”, Novioconsult november 2003	24
4.4	“Businessplan Coördinatiepunt Bos en Natuur”, Stichting Bosdata juli 2000	24
4.5	Audit Meetnet landschap	24
5	Bevindingen, conclusies en aanbevelingen	27
5.1	Algemeen	27
5.2	Organisatie	27
5.2.1	Waar gaat het om	27
5.2.2	Bevindingen	27
5.2.3	Conclusies	28
5.2.4	Aanbevelingen	28
5.3	Middelen	29
5.3.1	Waar gaat het om	29
5.3.2	Bevindingen	29
5.3.3	Conclusies	29
5.3.4	Aanbevelingen	30
5.4	De gegevens	30
5.4.1	Waar gaat het om	30
5.4.2	Bevindingen	30
5.4.3	Conclusies	31
5.4.4	Aanbevelingen	31
Bijlage 1.	Lijst van medewerkers die de inventarisatie hebben uitgevoerd en de contactpersonen van de organisaties of gebruikte bronnen	33
Bijlage 2.	Tabellenboek	35

Managementsamenvatting

Hoofdconclusie

Het overall beeld van de gegevensvoorziening is te kenschetsen als: complex, dynamisch, onoverzichtelijk en gefragmenteerd. Op een aantal aspecten op het vlak van organisatie, middelen en inhoud worden tekortkomingen geconstateerd. De resultaten tonen aan, en dat beeld wordt bevestigd door eerder onderzoek, dat de belangrijkste belemmeringen voor het goed functioneren van de gegevensvoorziening liggen op het gebied van organisatie. Ook zijn er verbeterpunten op het vlak van de middelen en inhoud, maar die kunnen moeilijk gerealiseerd worden zonder eerst wat te doen aan de organisatie van de gegevensvoorziening alsook aan de attitude van LNV-medewerkers.

Belangrijkste aanbevelingen

Op grond van de geconstateerde gebreken komen we tot een aantal aanbevelingen. De gebreken en aanbevelingen betreffen zowel de organisatie van, de middelen voor en de inhoud van gegevensvoorziening. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- LNV ontbeert duidelijkheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokken organisaties voor gegevensvoorziening. Bij de verdere organisatie ontwikkeling moet dit meer aandacht krijgen.
- Binnen LNV en bij de beleidsdirecties dient een coördinatiepunt te worden benoemd waar de afstemming tussen beleidsopgaven en beschikbare gegevensaanbieders plaatsvindt, vergelijkbaar met het coördinatiepunt voor kennis.
- De samenwerking tussen de professionele (op het vlak van gegevensvoorziening) dienstonderdelen van LNV en tussen vragers en aanbieders van informatie in alle fasen van de beleidscyclus moet worden geïntensiveerd.
- Het gebrek aan betrokkenheid van beleidsdirecties bij de gegevensvoorziening vormt een bottleneck. In kader van opleidingen dient meer aandacht te worden besteed aan de rol van gegevensvoorziening in het beleidsproces.
- Ontwikkel een concervisie op gegevensvoorziening. De Bestuursraad is hiervoor verantwoordelijk.
- Zorg dat gegevensvoorziening en monitoring bij de behandeling van beleidsvoorstellen in de dossierstaven wordt meegenomen.
- Zorg voor een betere ontsluiting en benutting van de grote hoeveelheid verzamelde gegevens. Maak een overzicht van de beschikbare gegevens.

Verbeterstrategie

Er zijn verschillende verbeterstrategieën voor de gegevensvoorziening van LNV denkbaar. Het verstandigste lijkt het ons een strategie te kiezen die zich richt op meerdere aanbevelingen en verbeterpunten. De verbeterstrategie zou zich vooral op het verbeteren van de organisatie en de attitude moeten richten. Het succes is sterk afhankelijk van een veranderende attitude

van beleidsdirecties inzake de rol van gegevensvoorziening voor beleid, maar ook van de ruimte die LNV creëert om voldoende personele en andere faciliteiten te organiseren. Een duidelijke verbetering van de rol van gegevensvoorziening in het beleidsproces van LNV kan worden bewerkstelligd door meer en gerichte samenwerking tussen vragers, aanbieders en bewerkers. Indien deze samenwerking tot stand komt zullen ook andere verbeterpunten worden opgepakt. Tegelijkertijd en in samenhang met het verbeteren van de organisatie en attitude kan er dan ook een start worden gemaakt met de verbetering van de inhoud.

Uit oogpunt van de veelomvattendheid van de problematiek die speelt is het dus belangrijk een aantal aspecten aan te pakken, waarbij onderscheid gemaakt kan worden wat je op korte termijn aanpakt en wat op de iets langere termijn. Op korte termijn zouden ons inziens de samenwerking moeten worden gestimuleerd tussen beleidsbedenkers, beleidsuitvoerders en monitoringdeskundigen. Bij behandeling van beleidsvoorstellen kunnen gegevensvoorziening en monitoring integraal meegenomen worden. Tevens zou er een goed en toegankelijk overzicht moeten komen van gegevens die voor LNV worden verzameld. De toegankelijkheid van de bestaande gegevens zou moeten worden vergroot.

Op de iets langere termijn gaat het vooral om het vormgeven van een intern bewustwordingsprogramma voor en vanuit het gehele werkproces van LNV en het borgen van de rol van gegevensvoorziening in de verschillende werkprocessen van LNV. Bij beleidsdirecties kan de coördinatie van gegevensvoorziening tussen verschillende dossiers worden versterkt. Tevens zou de bestuursraad een uitspraak moeten doen over het belang van de gegevensvoorziening en een LNV-visie moeten laten opstellen voor de gegevensvoorziening. Tenslotte zouden binnen LNV de organisatorische consequenties helder moeten worden uitgewerkt en vormgegeven waarbij onderscheid wordt gemaakt in rollen, taken en verantwoordelijkheden van organisaties.

1 Context voor de quick scan

1.1 Aanleiding

Gegevensvoorziening is een essentieel onderdeel van de beleidscyclus. Het verschaft belangrijke informatie voor het sturen en verantwoorden van het LNV-beleid. Aan de hand van de gegevens kan men beleidsprocessen en –prestaties volgen en de toestand en ontwikkeling van het beleidsveld beoordelen. Daarnaast is gegevensvoorziening vaak ook een onderdeel van een (inter)nationale verplichting en speelt het een centrale rol bij de verantwoording in het kader van de VBTB. Binnen het werk voor verschillende beleidsdossiers en beleidsdirecties heeft gegevensvoorziening daarom een belangrijke plaats.

Gegevensvoorziening is een omvangrijk en dynamisch werkgebied dat binnen LNV op verschillende manieren vorm krijgt. Vanwege de complexiteit en de impact voor het departement, heeft de DG Van der Zande de wens geuit om de LNV-inspanningen op dit gebied inzichtelijk te maken. Dit op een dusdanige wijze dat hiermee de knelpunten, dilemma's en/of uitdagingen voor LNV geduid kunnen worden.

De “quick scan gegevensvoorziening LNV” geeft globaal inzicht in:

- De gegevens die LNV essentieel vindt voor het LNV-beleid.
- De organisatie van de gegevensvoorziening.
- De aansturing vanuit LNV op het verzamelen en gebruiken van gegevens.
- De dilemma's, knelpunten en/of uitdagingen die samenhangen met deze vragen.

De uitvoering van de quick scan is gedaan door een projectgroep met daarin vertegenwoordigd: het Expertisecentrum LNV, de Dienst Basisregistraties (thans onderdeel van Dienst Regelingen), de Directie Platteland als representant van een beleidsdirectie en de Directie Wetenschap en Kennisoverdracht. Daarnaast heeft een groep beleidsadviseurs van het EC-LNV de inventarisatie bij de beleidsdirecties, gegevensverzamelaars en –bewerkers uitgevoerd.

Het projectteam en het inventarisatieteam hebben op basis van de quick scan een aantal aanbevelingen voor LNV geformuleerd.

1.2 Opzet en werkwijze

Methodisch gezien baseert de quick scan zich op:

- Informatiebundeling bij actoren in de gegevensketen (Opdrachtgevers voor gegevensverzameling, Verwerkers van gegevensverzameling en Gegevensverzamelaars),
- Inventarisatie van de gegevensbestanden waarvoor LNV opdracht gegeven heeft,
- De bestaande kennis en ervaringen van de beleidsadviseurs van het EC-LNV inzake het werkgebied gegevensvoorziening.

Een aantal van te voren gekozen organisaties zijn benaderd om deel te nemen in de quick scan. Deze keuze was o.a. afhankelijk van de beschikbare capaciteit en de bestaande contacten vanuit het EC-LNV met de betreffende organisatie. Deze

contacten stelden ons in staat om deze organisaties op eenvoudige wijze bij de quick scan te betrekken. De volgende organisaties zijn benaderd en hebben een input geleverd:

- Opdrachtgevers: Directie Natuurbeheer, Directie Landbouw, Directie Visserij, Directies Industrie & Handel, Directie Voedselkwaliteit en Voedingsaangelegenheden, Directie Platteland
- Gegevensverwerkers: MNP, DLG/LASER, EC-LNV
- Gegevensverzamelaars: DLO, DBR

De inventarisatie is uitgevoerd met behulp van een tabel dat een overzicht van de gevraagde, verwerkte of verzamelde gegevens moet bieden en een vragenlijst waarmee een diepte-interview mogelijk was omtrent de aspecten die voor de quick scan van belang zijn.

De inventarisatie voor deze quick scan is uitgevoerd door beleidsadviseurs van het EC-LNV. De in het projectteam vertegenwoordigde organisaties is gevraagd zelf zorg te dragen voor de informatie die in deze quick scan nodig is. Bijlage 1 bevat een lijst van inventariseerders en contactpersonen van de organisaties.

Met behulp van de inventarisatieresultaten zijn we in staat geweest om de knelpunten en eye openers te inventariseren. Daarnaast hebben we een SWOT-analyse en een intuïtieve interpretatie uitgewerkt. Beide insteken zijn in een later stadium samen gevoegd. Hieruit zijn de ter zake doende aspecten en de aanbevelingen afgeleid.

De Quick Scan is afgesloten met een gesprek met opdrachtgever dr. A.N. van der Zande. Zijn aandachtspunten voor de gegevensvoorziening van LNV zullen worden meegenomen in het vervolgtraject.

1.3 Leeswijzer

Het rapport begint met de managementsamenvatting. Daarna worden achtereenvolgens de context, de resultaten, de analyse van de resultaten van de Quick Scan en de waarnemingen uit de literatuur geschetst. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste bevindingen weergegeven ingedeeld naar organisatie, middelen en gegevens.

Bijlage 2 bevat een globaal en niet limitatief overzicht van de behoefte aan gegevensvoorziening en de monitoringinspanningen van LNV gesorteerd naar de vier beleidsthema's van LNV. Op grond van dit overzicht kunnen geen harde uitspraken worden gedaan over de totale behoefte, de ingezette middelen en het functioneren van de gegevensvoorziening op de onderscheiden deelgebieden. Daartoe is de kwantitatieve analyse te beperkt.

2 Resultaten van de quick scan

2.1 Opzet

Conform de opdracht moet de quick scan antwoord geven op de volgende vragen:

- Verzamelt LNV de juiste gegevens?
- Zijn de gegevens betrouwbaar?
- Hoe is de organisatie van de gegevensvoorziening opgebouwd?
- Hoeveel bedraagt de organisatorische en financiële inzet van LNV?
- In welke mate voorziet de gegevensvoorziening van LNV ook in een oriëntatie op de samenleving?

In een sessie met alle 'inventariseerders' hebben we een brainstorm gehouden, gericht op het benoemen van opvallende aspecten en eye-openers. Hiernavolgend is per vraagstelling een overzicht gegeven van de bevindingen uit deze werkvorm. De volgende tekst is een staccato van opmerkingen, we hebben geen betere mogelijkheid om de resultaten van de brainstorm weer te geven

2.2 Resultaten

2.2.1 Verzamelt LNV de juiste gegevens?

Verzameldrift

Er wordt veel meer verzameld dan gevraagd wordt: een belangrijk reden zit in de cultuur van de uitvoerende organisatie namelijk het plichtsgetrouw willen ondersteunen van een beleidsvraag ondanks dat die niet helder opgesteld is. Er werd niet alleen veel verzameld, er wordt veel verzameld en de behoefte blijft groot: hoe kritisch is LNV hierin? M.a.w. blijft LNV maar doorgaan met het verzamelen van gegevens?

Er is veel overlap tussen gegevensverzamelingen. Er is veel en er komt steeds meer bij. Geconstateerd is dat er veel gegevens verzameld zijn en worden: gegevens die sec voor één beleidsdossier verzameld zijn. Het samenvoegen van deze gegevens kan veel nieuwe inzichten opleveren maar gebeurt zelden.

Er ontstaat het volgende dilemma: "Moet LNV prioriteren in een gelijkblijvend volume (geld en mensen) aan gegevensvoorziening of krijgt LNV te maken met een onvermijdelijke absolute toename van het volume aan gegevensvoorziening?"

Wat stuurt gegevensverzameling..?

De rol van LNV in een beleidsproces is bepalend voor de gegevensvoorziening. M.n. de verplichtingen bepalen de zwaarte en belang van gegevens. Verder is er een keuze om de gegevens te richten op het beleidsproces of op de beleidsdoelen. Minder aandacht is er voor beleidseffecten of het monitoren van maatschappelijke aspecten. De overheid moet zorgen voor uniformering van gegevens zodat de gegevens die LNV verzamelt ook aansluiten bij gegevens die anderen verzamelen en vice versa. De wettelijke taken zijn in de ene situatie wel in de andere situatie niet op orde. Dat

constaterend komt de vraag wat de bepalende factoren voor dit verschil zijn. Waarom is LNV in de ene situatie wel in staat om te voorzien in de gegevensbehoefte voor de wettelijke taken en in andere situaties niet?

Wat is juist?

We spreken vaak van de juiste gegevens. Wie weet wat 'juist' is? Wat als juist te beschouwen valt vindt zijn oorsprong in een visie op gegevensvoorziening voor LNV en de betekenis van gegevensvoorziening in een specifiek beleidsdossier. Door gebrek aan helder beleid is de gegevensverzameling niet goed gericht. Kijkt LNV wel naar de bruikbaarheid van die gegevens? Wat moet de gegevensverzamelaar doen om hierin verbetering aan te brengen? Kan LNV wel echt iets met de bestaande indicatoren?

2.2.2 Zijn de gegevens betrouwbaar?

Bij de vraag of de gegevens wel betrouwbaar zijn, spelen verschillende factoren een rol. Gegevens die een organisatie op wettelijke basis moet leveren, hebben het in zich veel betrouwbaarder te lijken dan gegevens die uit vrijwillige tellingen komen. Maar is dat beeld wel terecht?

De (on)betrouwbaarheid van gegevens wordt bepaald door:

- Statistische betrouwbaarheid.
- Draagvlak bij de bronnen.
- Houding van het beleid.
- Ruis in het werkproces.
- Deskundigheid van de interpretatie.

Het is blijkbaar een samenspel van aspecten die de betrouwbaarheid van gegevens bepalen. Een eenduidig antwoord is zelden te geven. Betrouwbaarheid van gegevens komt als zodanig zelden als een punt van discussie naar boven. Pas als er beleidsproblemen ontstaan komt dat aspect wèl op de gespreksagenda te staan.

De Directie FEZ heeft op het intranet normen benoemd waaraan een beleidsinformatiesysteem moet voldoen. Het biedt een referentiekader om de betrouwbaarheid van gegevens te toetsen.

2.2.3 De organisatie van de gegevensvoorziening

De aansturing en regie van gegevensvoorziening vanuit beleidsdirecties hebben ingeboet aan formatieve omvang en specialistische capaciteit. Tevens zien we dat beleidsdirecties zich nadrukkelijk beraden op rollen, taken, verantwoordelijkheden van de rijksoverheid.

De beleidsmedewerkers zelf zijn zelden in staat om de vraag naar gegevensvoorziening goed te articuleren. De vragen voor gegevensvoorziening blijken te veranderen met de mensen: er is geen consistente organisatie die continuïteit in de gegevensbehoefte borgt.

Tussen de onderdelen van de gegevensketen, opdrachtgever, verwerker en verzamelaar, bestaat grote afstand, zowel fysiek met betrekking tot de aansturing als cultureel met betrekking van de beleving van gegevens. Er is ook weinig energie te vinden om zich in te spannen voor de versterking van de gehele keten. De uitvoering is wel kritisch maar zal zelden een opdracht tot gegevensverzameling weigeren.

Gegevensvoorziening moet eigenlijk in een vroeg stadium van de beleidscyclus beginnen maar dat zien we nauwelijks. Gegevensvoorziening is geen must. Er moet het nodige gedaan worden om de relatieve betekenis van gegevensvoorziening voor het beleidsdossier te duiden.

Een verbetervraag voor LNV is: Op welk niveau moet het traject van gegevensverzameling starten? Minister, SG/DG, beleidsdirecteur, directie, afdeling, beleidsmedewerker?

2.2.4 De financiële en organisatorische inzet

Er bestaat bij beleidsdirecties geen direct oproepbaar overzicht van de gegevensvoorziening per directie noch over de totale kosten van de gegevensvoorziening. Dit duidt op een inadequate interne organisatie rondom de gegevensvoorziening door beleidsdirecties.

De inventarisatie leert ons dat LNV zowel geld als capaciteit inzet op het vlak van gegevensvoorziening. Het onderstaande geeft een eerste indicatie van de inzet in tijd en geld:

- De Dienst Basisregistraties (thans Dienst Regelingen) besteedt in 2004 ca € 10 miljoen aan I&R Dieren en €14,2 miljoen aan basisregistratie percelen.
- DLO besteedt binnen de LNV-programmering een aanzienlijk bedrag op het gebied van monitoring en gegevensvoorziening.
- Het Milieu- en Natuurplanbureau zet circa 15 fte's in om bestaande gegevens om te zetten in bruikbare beleidsproducten (plus 40 fte dat in de DLO-begroting is opgenomen).
- Het Expertisecentrum LNV heeft een programma Gegevensvoorziening dat in 2004 een capaciteitsinzet heeft van 8,5 fte.
- De directies DN en DL die vanuit de eigen begroting geld besteden aan gegevensvoorziening (circa € 1 mln. voor monitoring rijksnatuurbeleid en circa € 3 mln. als bijdrage aan de landbouwtelling van het CBS).

De optelsom van dit voorlopig rijtje is circa € 30 mln. aan directe uitgaven en voor ruim 60 fte's aan indirecte uitgaven.

2.2.5 Oriëntatie op de samenleving; toegankelijkheid en beschikbaarheid van gegevens

Uit de quick scan hebben we niet de indruk dat de behoefte van de samenleving op het vlak van gegevensvoorziening, ook leidend is voor de gegevensvoorziening door LNV. Een informatiescan bij een beleidsdirectie leerde ons dat deze met andere informatievraagstukken bezig is dan met haar maatschappelijke omgeving.

Gelukkig zijn veel gegevens via het web beschikbaar. Ook heeft LNV het LNV-loket ingericht die een zekere informatiefunctie vervult. Voor net beter toegankelijk en bruikbaar maken van gegevensbestanden van LNV voor de maatschappelijke omgeving verwachten we weinig energie en draagvlak omdat LNV sterk gericht is op de eigen beleidsdoelstellingen.

2.3 Opvallende punten uit de inventarisatie

2.3.1 Organisatie

Er zijn weinig aanspreekpunten die volledig verantwoordelijk zijn voor het gehele proces van gegevensvoorziening. Interne coördinatie binnen een beleidsdirectie is slecht. Elke beleidsmedewerker heeft een eigen dossier waarvoor de gegevensvoorziening georganiseerd wordt.

Iedereen wil nieuwe indicatoren; waardoor komt dat?

DLG/Laser reageerden in eerste instantie behoudend op het verzoek: na verificatie van het gebruik van die gegevens heeft men de gevraagde medewerking verleend.

Uitvoerende diensten gaan op hun gegevens zitten en vragen om betaling voor het gebruik. Heeft LNV hiervoor niet al eerder betaald?

Geen zichtbare relatie tussen hoofd bedrijfsvoering en kenniscoördinator die beiden een rol hebben in de gegevensvoorziening voor LNV. VBTB leeft niet echt bij de directies.

Regiodirecties blijken zelden een rol te spelen in de gegevensvoorziening. Vaak rekenen ze op de samenwerking tussen DLG en de provincies. Er zijn wel enkele uitzonderingen zoals Directie Noord in het kader van de monitoring Waddenzeebeleid.

2.3.2 De beleidscyclus als opdrachtenkader

Veel beleidsterreinen (en beleidsteams) gaan in elkaar over; het is moeilijk om een focus voor gegevensvoorziening scherp te ontwikkelen.

Weinig beleid heeft de gehele beleidscyclus doorlopen. Zodra dat wel het geval is, is het richten van gegevensvoorziening relatief makkelijk.

Veel kretologie, veel hypes, na de hausse verdwijnt de aandacht, weinig consistentie in het beleidstraject. Nog een factor die het moeilijk maakt om gegevensvoorziening goed te richten.

Bij de gegevensvoorziening ligt er een sterk accent op verplichtingen en wettelijke taken: dan ondersteun je maar een deel van de beleidscyclus met gegevensvoorziening.

Het gegevensaanbod sluit zelden aan op de vraag, o.a. door gebrekkige instrumenten voor gegevensverzameling. Ook zijn er weinig toetsbare beleidsdoelen waardoor de informatiebehoefte van het beleid onduidelijk is.

LNV heeft veel gegevensbestanden maar tijdens crisissituaties blijkt de gegevensvoorziening niet functioneel. We moeten nog kijken naar de evaluaties van crises, of het aspect gegevensvoorziening ook een rol speelde. Verder is het wenselijk nog een interview te voeren vanuit de insteek van crises en crisisbeheersing.

3 Analyse van de resultaten

Hiernavolgend eerst een beschrijving van de ordening van de inventarisatiebevindingen volgens de methode van de SWOT-analyse. Daarna een beschrijving van de uitkomsten van de intuïtieve interpretatie.

3.1 De SWOT-analyse

We hebben de verschillende waarnemingen in één van de vier kwadranten geplaatst en vervolgens geclusterd. Per kwadrant is beschreven welke clusters gevormd zijn en wat die clusters betekenen. Vervolgens is aangegeven wat de achterliggende oorzaken van die verschijnselen zijn.

3.1.1 De sterke punten

We beschouwen het als een sterk punt dat de samenwerking op het vlak van gegevensvoorziening, binnen het departement en van het departement met externe actoren aan betekenis toeneemt. Hoewel we ons realiseren dat de absolute omvang van de samenwerking nog beperkt is, betekent het wel dat zowel op leidinggevend als uitvoerend niveau er de intentie bestaat om meer met elkaar samen te werken. Die behoefte toont aan dat men de wederzijdse afhankelijkheid van elkaar inziet. Een ander sterk punt is dat er een enorme behoefte bestaat aan gegevens en activiteiten op het gebied van monitoring getuige de immense lijst van inspanningen. De behoefte is dus expliciet gemaakt door de beleidsdirecties. Een laatste sterke punt van de huidige situatie omtrent gegevensvoorziening door LNV is het feit dat er professionele organisaties zijn ingesteld met specifieke rollen op het gebied van monitoring en gegevensvoorziening. Denk daarbij aan de rollen van DBR (nu Dienst Regelingen), het Natuurplanbureau en het Expertisecentrum LNV.

3.1.2 De zwakke punten

Er is weinig tot geen participatie van de opdrachtgevers in het verzamelproces waardoor het vaak voorkomt dat de aangeboden gegevens niet de oorspronkelijke (of wellicht veranderde) behoefte aan gegevens dekken.

Er is een hoge dynamiek binnen de beleidsdossiers te constateren. Probleem is dat er aan de beleidskant geen of onvoldoende voorzieningen getroffen zijn om een koppeling te leggen tussen deze dynamiek en de uitgezette werkprocessen zoals het verzamelen van gegevens. Het negatieve effect wordt nog eens versterkt door de snelle personele wisselingen zodat ook de persoonlijke factor steeds minder beschikbaar is.

Bij de ontwikkeling van beleid en het vormgeven van beleidsinstrumenten heeft men wel oog voor de gewenste ontwikkelingen zelf, maar niet met welke parameters deze ontwikkelingen te monitoren zijn. Dat maakt het dat een opdracht voor gegevensverzameling echt maatwerk moet zijn en eerst een verkenning moet doen naar de mogelijke parameters en indicatoren. Daarnaast zijn er aanleidingen zoals een Kamervraag, die snelle en maatwerk gerichte invulling noodzakelijk maken. Kortom, het aandachtsgebied 'gegevensvoorziening' kenmerkt zich door een hoge graad aan maatwerk, dus duur en intensief specialistisch werk. Een departementale sturing in de gegevensverzameling alsook meer aandacht voor veelvoudig gebruik van gegevens zou de intensiviteit en specialisatie (sterk) verminderen.

Gegevensverzameling is sterk persoons- en dossiergebonden. De informatie-uitwisseling op dit vlak is daarenboven zeer marginaal. Deze twee aspecten zijn in de

vorm van een neerwaartse spiraal met elkaar verbonden. De neiging om per dossier de gegevensverzameling te organiseren wordt door de onbekendheid met en desinteresse voor andere gegevensverzamelingen almaar sterker.

Een ander zwak punt is de onbekendheid met en de onduidelijkheid van de rollen, taken, verantwoordelijkheden e.d. inzake gegevensvoorziening in het algemeen. Tenslotte worden al deze aspecten in hun zwakte bevestigd door het ontbreken van een LNV-visie op gegevensvoorziening. Deze opdracht van een DG is de eerste die op departementaal niveau op het vlak van gegevensvoorziening is gegeven.

3.1.3 De bedreigingen

De gesignaleerde bedreigingen blijken veelvormig te zijn:

Het is een bedreiging dat de uitvoerende diensten, die voor de verantwoording van hun prestaties gegevens verzamelen, gegevens niet zo maar beschikbaar stellen. Los van de meervoudige betaling voor een éénmaal verzameld gegeven, heeft dit grote belemmerende invloed op de natuurlijke verspreiding en gebruik van verzamelde gegevens.

In een beleidsorganisatie is de werkcultuur gericht op 'beleid'. Aandacht voor één bestanddeel, zoals gegevens dat zijn, heeft in die cultuur logischerwijs een ondergeschikte plaats.

Er is sprake van een sterk aanbod van gegevens maar ook van een zwakke vraagarticulatie inzake gegevensverzameling. Het risico is groot dat er sprake is en blijft van aanbodsturing in plaats van vraagsturing.

Kijkend naar de grote, expliciete behoefte aan gegevensverzameling en de inspanningen die er mee gemoeid zijn, is een (strategische) sturing op concernniveau wenselijk. Dat is er nu nog niet en daardoor dreigt gegevensvoorziening een kostbaar maar onstuurbaar activiteitenveld te worden.

Binnen het departement is de opdrachtverlening en het gebruik van gegevens sterk gespreid. Dat is op zich niet erg tenzij er onvoldoende aanspreekpunten zijn die verantwoordelijk zijn voor een doelmatige en doeltreffende inzet van de middelen om de gegevens te verzamelen en te kunnen gebruiken. Gelet op de dossieroverstijgende betekenis van gegevensverzamelingen is het noodzakelijk dat er zich voldoende mensen met de afstemming en coördinatie bezig houden.

Onder de politieke invloeden is de control aandacht voor de rijksoverheid fors toegenomen. Zonder aan het absolute belang iets te willen afdoen, is het zaak om naast de verantwoording ook veel aandacht te blijven besteden aan besturing. Het is dodelijk indien de gegevensinspanningen zich te veel richten op de verantwoording en de benodigde sturingsinformatie (voor beleid) negeren.

We zien dat steeds meer maatschappelijke partijen gegevens verzamelen. Het is een teken dat men zich daarvoor verantwoordelijk voelt, tegelijkertijd is het een welkome aanvulling op de 'verzamel' capaciteit dat niet alleen door LNV gefinancierd kan worden. Het stelt echter als eis dat de door anderen verzamelde gegevens ook gebruikt worden. Enerzijds zit hier een absoluut aspect van 'kwaliteit van de gegevens' aan. Anderzijds moeten de professionele organisaties binnen de overheid hun werkprocessen aanpassen aan meer gegevens van buiten van een andere kwaliteit. Het is een bedreiging dat de samenwerkingsmogelijkheden tussen beide groepen door deze aspecten negatief beïnvloed wordt.

3.1.4 Kansen

Ook de kansen zijn veelvormig.

Allereerst natuurlijk het feit dat er heel veel verzameld is en dus beschikbaar is. De enorme hoeveelheid gegevens en de ervaringen en kennis uit het verzamelproces vormen een sterke basis voor verbeterstrategieën. LNV zou een vliegende start kunnen maken in de zoektocht naar overlap tussen de gegevensbehoefte en de reeds beschikbare gegevens. Voor de korte termijn kunnen we verder constateren dat er veel laaghangend fruit is: in veel situaties en bij verschillende opdrachtgevers en uitvoerders zijn er mogelijkheden om op eenvoudige wijze tot winst te komen. Het combineren van hetgeen verzameld wordt resp. combineren van ontwikkelingen en beleidsprestaties die LNV wil monitoren, kan inhoudelijk tot vernieuwende inzichten leiden met betrekking tot de beleidsvelden van LNV. Verder zou een goed overzicht van bestaande en verzamelde gegevens en een slagvaardige organisatie,

een forse bijdrage leveren bij het adequaat opereren tijdens crisissituaties en calamiteiten.
Last but not least zijn er externe ontwikkelingen die zowel een kans in zich hebben als dat ze een kansrijke situatie voor een goede gegevensvoorziening creëren. Zo zijn er binnen de nationale overheid (zie afspraken SG-beraad) sterke tendensen waarneembaar die een gelijkschakeling en uniformering van gegevens nastreven. Verder vraagt de Europese Unie om geaggregeerde data waarvoor LNV nog niet ingericht is.

3.2 Systematische analyse van de resultaten

Het tweede deel van de SWOT-analyse is in klein comité uitgevoerd. De werkwijze voorzag in het duiden van de twee belangrijkste factoren uit elk kwadrant, kansen, bedreigingen, sterke en zwakke punten. Daarna is een confrontatie uitgevoerd volgens de redentie:

- Is met dit sterke punt de kans te verzilveren?
- Moet dit zwakke punt sterker worden om deze bedreiging tegen te gaan?
- Met behulp van welke sterkste punt(en) is welke kans(en) te verzilveren en
- Welke zwakke punten en/of bedreigingen belemmeren het verzilveren van een kans?

Een antwoord op deze vragen geeft inzicht in de punten die elkaar beïnvloeden en welke niet. Tevens komt daarmee het kernprobleem op tafel dat de basis vormt voor verbeterstrategieën.

Per kwadrant zijn de volgende factoren als meest belangrijk gedeut:

Sterk-1: samenwerking

Sterk-2: professionele organisaties

Zwakte-1: Hoge dynamiek in beleid en personen

Zwakte-2: Geen concernvisie op de rol van gegevensvoorziening

Kans-1: Grote behoefte aan gegevens

Kans-2: Er zijn al veel gegevens

Bedreiging-1: Zwakke vraagarticulatie

Bedreiging-2: Ontbreken van formele duidelijkheid over rollen en taken

Uitvoering

- Speelt de goede samenwerking een cruciale rol bij het tegemoet komen aan de grote informatievoorziening?
Ja, als er een goede samenwerking is tussen verzamelaars, verwerkers en beleidsdirecties moeten zij in staat zijn om gezamenlijk in de grote informatiebehoefte van LNV te voorzien.
- Zijn de professionele organisaties binnen LNV, alleen in staat om de vele gegevens te krijgen?
Nee, ook andere organisaties zijn nodig om in de vele gegevens te voorzien.
- De hoge dynamiek in het beleid en regelmatige verandering van personen vormen een zwak punt die een verbeterde vraagarticulatie in de weg staan. Hoe kunnen we dit compenseren?
Deze twee aspecten zijn niet beïnvloedbaar: het proces van vraagarticulatie moet daarop inspelen.
- Als er een concernvisie op gegevensvoorziening zou zijn, leidt dat dan tot het vastleggen van rollen, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van gegevensvoorziening?
Niet direct, maar een concernvisie op gegevensvoorziening is de belangrijkste voorwaarde om tot een adequate beschrijving van rollen, taken en verantwoordelijkheden te komen.

- Gegeven de goede samenwerking en het feit dat deze samenwerking de basis vormt voor het kunnen voorzien in de grote informatiebehoefte, wat belemmert LNV om daadwerkelijk de informatiebehoefte goed te dekken?
Uitgaande van een vraaggestuurd werkwijze als sturingsfilosofie, belemmert de zwakke vraagarticulatie het bereiken van de situatie waarin sprake is van een goede gegevensvoorziening. Deze zwakke factor wordt nog eens versterkt door het ontbreken van een concernvisie op gegevensvoorziening: het moet dan echt van de mensen zelf komen.

Het kernprobleem blijkt dus te zitten bij de zwakke vraagarticulatie dan wel (als departementale vervanger of compensatie daarvoor) het ontbreken van een LNV-visie op gegevensvoorziening. Overigens zijn deze twee zaken wel nauw aan elkaar verwant.

3.3 Intuïtieve interpretatie van de SWOT-analyse

3.3.1 Wat maakt sterk sterk?

Dat er veel gegevens verzameld zijn en worden geeft aan dat er een grote autonome vraag naar gegevens bestaat. Blijkbaar is er geen discussie meer nodig over de noodzaak van gegevens voor een goed verloop van de beleidscyclus resp. voor een goede verantwoording ervan.

Ook valt te constateren dat de beleidsmedewerkers die als opdrachtgever optreden voor gegevensverzamelingen, vaak zeer bij het onderwerp betrokken zijn. Het ontbreekt hen echter aan een adequaat inzicht in het proces van verzameling en gebruik van gegevens.

LNV is zich terdege bewust van de complexiteit van gegevensverzamelingen. Niet voor niets is er organisatorisch gezien voor gekozen om professionele diensten een belangrijke rol op dat vlak te geven zoals het Expertisecentrum LNV als intermediair en regisseur op het vlak van gegevensvoorziening en de Dienst Basisregistraties (thans onderdeel van Dienst Regelingen) met een expliciete taak ten aanzien van het beheer van basisgegevens.

Er is een toenemend inzicht dat samenwerking op het vlak van gegevensvoorziening noodzakelijk is. Sterker nog, op verschillende plekken is men zich bewust van afhankelijkheid tussen gegevensverzamelaar, gegevensverwerker en gegevensgebruiker. Een belangrijke factor, nu nog bescheiden van omvang echter, is de kracht van de zelf fullfilling prophecy: zodra men investeert in het aggregeren en combineren van gegevens blijkt dat het totaal meer is dan de som der delen.

3.3.2 Waarom is zwak zwak?

De rol van gegevensvoorziening is onduidelijk. Er is een gering competentieniveau ten aanzien van gegevensvoorziening binnen LNV. Daardoor is er geen goede vertaling van het beleid naar de concrete gegevensbehoefte en de benodigde organisatie.

Er is weinig bekendheid met de gegevensverzameling van andere dossiers. Dit ligt enerzijds in het opereren van de beleidsmedewerkers die een sterke focus hebben op het eigen dossier (door o.a. sterke betrokkenheid en tijdgebrek) en anderzijds aan het gebrek aan impulsen en sturing om zodanig over dossiers heen te kijken waardoor een bouwsteen voor de beleidscyclus centraal komt (vergelijk de beperkte positie van kennis in beleid).

Het ontbreekt aan een visie op gegevensvoorziening LNV: een energiebron of reflectiekader waarmee LNV zich zelf verder kan helpen op die bouwsteen voor beleid te optimaliseren. De aandacht voor de keten 'beleid – realisatie – monitoring – evaluatie' is te gering om de betekenis van goede gegevensvoorziening ten volle te benutten.

Er is enige notie omtrent de mogelijke betekenis van een goede gegevensvoorziening maar een goed inzicht in de verhouding tussen de baten en lasten en de condities voor een goede gegevensvoorziening ontbreekt.

Vraag en aanbod sluiten slecht op elkaar aan. Men is zich in geringe mate bewust van de grote vraag en het grote aanbod aan gegevens. De belangrijkste factor is echter de slechte samenwerking tussen beleidsmedewerkers en gegevensverzamelaars vanwege de geringe wederzijdse acceptatie van en respect voor elkaars werkprocessen. Een conditionerende factor die bij beleidsmedewerkers sterk onderbelicht is, is het geringe inzicht in hoe om te gaan met nieuwe technologieën om gegevens sneller en beter te verzamelen en te bewerken en de daarmee gepaard gaande investeringen. Het beleidsproces is zeer dynamisch waardoor de behoefte aan gegevens ook snel en regelmatig verandert. Het verzamelen van gegevens moet daar achteraan hollen. We zien echter dat de gegevensverzamelaars erg introvert op de veranderende behoefte reageert in plaats van op een zakelijke manier de consequenties van veranderingen uit te rekenen en te duiden. Verder duidt een hoge dynamiek in beleid en in de gegevensbehoefte, op een nog grotere noodzaak van stabiliteit in de vorm van een visie op gegevensvoorziening. Deze visie op gegevensvoorziening ontbreekt echter.

3.4 Hoe de kansen verzilveren?

Zonder in deze rapportage dat concreet aan te duiden, hebben we als projectgroep en partners de volle overtuiging dat er heel veel verbeter situaties aan te wijzen zijn (laaghangend fruit). Snel resultaat realiseren vergroot ook het draagvlak om met de langer durende zaken bezig te gaan zoals het ontwikkelen van een visie op gegevensvoorziening voor LNV, die zeer wel mogelijk is. De bepalende factor daarbij is de vraag in welke mate we dan in staat zijn om de daarbij horende bedreigingen weg te nemen.

3.4.1 Welke echte bedreigingen blijven over?

Het verzilveren van kansen en het wegwerken van de zwakke punten elimineert een groot aantal bedreigingen. Maar er blijven toch enkele over die, als je ze niet adequaat aanpakt, wellicht desastreus zullen zijn voor de verbeterinspanningen. Verzakelijking is niet verkeerd maar in een open kennisinfrastructuur creëert de factor geld snel vele belemmeringen voor een goede doorstroming en benutting van gegevens.

Binnen de cultuur van een beleidsorganisatie is de aandacht voor de bouwstenen ondergeschikt aan de aandacht voor beleidsresultaten. Dit blijft een bedreiging indien er onvoldoende mechanismen voor de borging van het gebruik van gegevens tot stand komen.

Beleid is een maatschappelijk proces (althans dat hoort het te zijn), een proces dat zelden voldoet aan de eisen van specifiek, meetbaar, acceptabel, reproduceerbaar en toetsbaar. Een goede rol van gegevensvoorziening is gebaat bij een dusdanige vertaling van het beleid dat wel kan voldoen aan deze SMART-eisen.

3.4.2 Verbetermogelijkheden vanuit de intuïtieve interpretatie

Op basis van deze intuïtieve interpretatie van de analyseresultaten zijn de volgende verbetermogelijkheden te constateren. De mogelijkheden zijn geordend naar veranderingen bij/in de vraagkant, aanbodskant, gegevensstromen, bewustwording en competenties en sturing.

De vraagkant

De betrokkenheid van de beleidsmedewerkers bij zijn/haar portefeuille en zijn/haar professionaliteit is bepalend voor het succes in het dossier. Dat als uitgangspunt nemend moet de verbeterstrategie zich richten op ondersteunende structuren en werkwijzen. Deze zijn:

- Het vormgeven van een intern bewustwordingsprogramma inzake het belang en de toepassingsmogelijkheden van gegevensvoorziening bij beleid.
- Het aanbieden van mogelijkheden voor competentieontwikkeling via een in-company training, het introductieprogramma voor beleidsmedewerkers en het management ontwikkelingstraject.

- Neem de bouwsteen gegevensvoorziening mee in het uitwerken van nieuwe beleidstrajecten (ongeacht de fase van de beleidscyclus) door o.a. uitvoerende diensten en informatiespecialisten te betrekken.
- Het aanbieden van een community of practice inzake gegevensvoorziening door LNV.
- Geef aandacht aan afstemming en coördinatie om de vraagstelling (gegevensbehoefte) te versterken.

De aanbodskant

De aanbodskant kenmerkt zich door zelfstandigheid van de verzamelende organisaties. Echter het deskundigheidsniveau is wisselend, de samenwerkingsmogelijkheden variëren en de behoefte tot samenwerking is ook wisselend. De verbeterstrategie moet zich richten op het uniformeren van de gegevensstroom, het versterken van het deskundigheidsniveau en het verminderen van transactie- en productiekosten. De mogelijke activiteiten zijn:

- Het creëren en in stand houden van een uitwisselplatform voor gegevensvragers, -bewerkers en –aanbieders gericht op de voor LNV relevante aspecten om de mogelijkheden voor samenwerking te vergroten.
- Het ontwikkelen van een uitputtend maar vooral toegankelijk overzicht van gegevens die voor LNV verzameld worden en het zodanig beschrijven dat dit overzicht een breder gebruik binnen LNV mogelijk maakt.
- Het uitvoeren van een metadatabeschrijving (van dat overzicht) alsook het uitvoeren van een vraag-aanbod-analyse op basis van de metadatabeschrijving en LNV-beleidsagenda. Deze analyse heeft de status van een kwaliteitsborging, moet ééns per jaar plaats vinden en dient voorkeurshalve door een extern bureau uitgevoerd te worden.
- Het stimuleren van samenwerking tussen aanbieders, bij voorkeur gekoppeld aan de beleidsdossiers van LNV om de efficiency te stimuleren en kwaliteitsvraagstukken te agenderen.

Generiek

Zowel voor de korte als voor de lange termijn zijn generieke impulsen wenselijk:

- Zoek het laaghangend fruit op en creëer winst voor een project.
- Bundel de energie bij de professionele organisaties zoals DBR, DLG/LASER, FEZ, EC-LNV en WUR-DLO.
- Doe als Bestuursraad een uitspraak over het belang van gegevensvoorziening voor LNV en zet stappen om tot een samenhangende visie op gegevensvoorziening door LNV te komen.

3.4.3 Verbetermogelijkheden vanuit de kwadrantenbenadering van de SWOT

De verbetermogelijkheden respectievelijk de acties om de goede zaken te behouden zijn:

1. Voor de instandhouding van de goede samenwerking: de persoonsafhankelijkheid verkleinen door het expliciet duiden van de rol van gegevensvoorziening voor een beleidsdossier.
2. Versterken van het proces van vraagarticulatie, rekening houdende met de dynamiek in het beleid en de wisseling in dossierhouders.
3. Het creëren van een overlegplatform waarin opdrachtgevers, gebruikers, verzamelaars en bewerkers elkaar ook daadwerkelijk en periodiek ontmoeten.

Voor het versterken van de lange termijn dimensie bij de grote informatiebehoefte:

4. Opstellen van een LNV-visie op gegevensvoorziening.
5. Binnen LNV vormgeven en uitwerken van de organisatorische consequenties, daarbij onderscheid makend tussen opdrachtgevers (beleidsdirecties), verwerkers of bemiddelaars (Directie Kennis i.o.) en uitvoerders (Dienst Regelingen, LASER, DLG, IFA).
6. Het uitwerken en implementeren van de administratieve organisatie inzake opdrachten voor gegevensvoorziening.

Voor het versterken van de zwakke vraagarticulatie:

7. Beleidsmedewerkers ondersteunen bij het onderkennen van de rol van gegevensvoorziening.
8. Versterken van de samenwerking tussen beleidsbedenkers en –uitvoerders binnen een beleidsdossier.
9. Structurering en versterking van het aanbod vanuit bestaande gegevens en de professionele LNV-organisaties op het gebied van gegevensvoorziening.

Voor het meer benutten van bestaande gegevens:

10. Vergroten van de toegankelijkheid van de bestaande gegevens voor de beleidsdirecties, andere LNV-dienstonderdelen en voor externe actoren,
11. Sterkere exploitatie van de bestaande gegevens door het aanbodgericht koppelen van bestaande gegevens aan bestaande beleidsdossiers.

Voor het vergroten van de professionaliteit binnen LNV

12. Het borgen van de rol van gegevensvoorziening in verschillende werkprocessen van LNV,
13. Het ontwerpen van een nieuwe schets van de beleidscyclus waarin de rol van gegevens en de rol van kennis een duidelijke plaats heeft.

4 Waarnemingen uit literatuur

4.1 Monitoring van milieu-emissies vanuit de landbouw (Tussenrapportage januari 2004)

Op basis van de verzamelde informatie is het volgende beeld ontstaan. De belangrijkste dingen op het gebied van rapportage en monitoring gebeuren doordat een klein aantal mensen zich daar persoonlijk voor verantwoordelijk voelen, maar de coördinatie/regie op de organisatie van de monitoring is zoek. Bij de beleidsmedewerkers ontbreekt het aan voldoende bewustzijn en overzicht van de nationale en internationale rapportageverplichtingen en de daarvoor benodigde monitoring en ze weten niet of amper wat er al gedaan wordt. Daardoor worden diverse gegevens minder doelmatig verzameld of benut dan mogelijk is. Kortom: het is momenteel onduidelijk wie op het gebied van monitoring waarvoor verantwoordelijk is, hoe het is georganiseerd en hoe toezicht gehouden wordt op de uitvoering en op het gebruik van de verzamelde gegevens. In een aantal monitoring-evaluaties voor andere beleidsdossiers is men tot soortgelijke bevindingen gekomen:

4.2 “Eindrapport Audit monitoring milieubeleid, Polderen in het land van de milieumontoren”, Berenschot juni 2003

In opdracht van de VROM Inspectie heeft Berenschot een audit uitgevoerd naar het functioneren van de doelgroepmonitor (CCDM) en de overheidsmonitor (CCO). De doelgroepmonitor heeft tot doel om jaarlijks aan de relevante omgeving informatie te verstrekken over emissies (inclusief afval) naar alle compartimenten (lucht, bodem, water). Met behulp van de overheidsmonitor maken overheden gezamenlijk hun prestaties zichtbaar bij de uitvoering van het milieubeleid. Hiermee kan de minister van VROM zich verantwoorden over de mate van uitvoering van het milieubeleid door overheden.

Berenschot concludeert dat beide niet of nauwelijks worden gebruikt en dat het een klein wonder is dat er jaarlijks rapportages tot stand komen. Ze adviseert de aansturing, structuur en werkwijze van zowel de CCDM en de CCO te verbeteren. Opmerkelijk is dat hoewel LNV lid is van de CCDM, LNV in de audit naar het functioneren van de CCDM niet is gehoord en in het rapport verder ook niet wordt genoemd. Ook het (niet) naleven van een intentieverklaring tussen VROM en LNV met afspraken over de inzet van LNV aan de CCDM komt niet aan de orde.

4.3 “Evaluatie gegevensvoorziening Rijksnatuurbeleid”, Novioconsult november 2003

Hoofdpunten conclusies:

- Huidige organisatie van gegevensvoorziening is over het algemeen complex, onoverzichtelijk en sterk gefragmenteerd. Geen samenhangende gecoördineerde informatievoorziening voor het (natuur)beleid.
- Veel partijen in deels autonome niet met elkaar communicerende netwerken.
- Mede vanwege het complexe proces van vraag naar aanbod kan een vraaggestuurde gegevensvoorziening op dit beleidsveld op de huidige wijze niet goed functioneren.
- Inhoudelijk veel witte vlekken, met name aan geografische basisinformatie.
- Rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokken organisaties zijn niet of nauwelijks vastgelegd (en zeker niet vanuit centrale regie), weinig aandacht aan vastleggen van afspraken omtrent gegevensvoorziening die met taakverdeling samenhangt.
- Zonder een duidelijk en concreet beeld van ieders eigen informatiebehoefte is investeren in samenwerking niet zinvol.
- Belang en urgentie van gegevensvoorziening worden lang niet overal gelijk gevoeld.

4.4 “Businessplan Coördinatiepunt Bos en Natuur”, Stichting Bosdata juli 2000

Samengevat zijn de belangrijkste knelpunten bij de afhandeling van de internationale verplichtingen als volgt:

- hoge werkdruk en piekbelasting door specialisme, tijdsdruk en gebrek aan mogelijkheden voor ondersteuning.
- vertraging van de afhandeling als gevolg van besluitvormingsprocessen rond het beschikbaar stellen van capaciteit en geld (in geval van enquêtes en ad-hoc vragen).
- vertraging van de afhandeling als gevolg van onvolledigheid of onbekendheid van gegevensbronnen.
- Kans op dubbelwerk door het ontbreken van overzicht en afstemming van alle verplichtingen.
- kans op het verdwijnen van kennis en informatie en inconsistentie in de aangeleverde informatie als gevolg van personeelwisselingen.

Met de resultaten en aanbevelingen is door opdrachtgever (afdeling Internationaal van Directie Natuur) niets gedaan.

4.5 Audit Meetnet landschap

Enkele conclusies uit het rapport:

- Voor het kunnen evalueren van het beleid dient er een betere koppeling tot stand te worden gebracht tussen de meetdoelen en de beleidsdoelen.
- Het is van belang dat er een goede wisselwerking is tussen het beleidstoetsingskader, de beleidsdoelen en de informatievoorziening enerzijds en de systematiek van het Meetnet Landschap anderzijds. Concreet betekent dit dat met name de uitvoerders, gebruikers en beslissers van het Meetnet Landschap elkaar dienen te ondersteunen bij het concretiseren van de informatiebehoefte in relatie tot de (on)mogelijkheden van meetsystemen en meetdoelen. Hierdoor kan

het Meetnet Landschap nog meer een actief onderdeel worden van het beleidsproces.

- Het Meetnet Landschap heeft te maken met een complexe aansturings- en werkrelatie tussen het EC-LNV, het Milieu en Natuurplanbureau (M/NPB), Alterra en verschillende directies in Den Haag. De directie Natuurbeheer is formeel opdrachtgever. Opvallend is dat de directie Natuurbeheer besliser is, maar zichzelf nog niet herkent als gebruiker van het Meetnet Landschap.
- Het beeld dat ontstaat is die van een Gordiaanse knoop van relaties tussen Meetnet Landschap, DLO-programma's en M/NPB, zowel qua inhoud (beleidsdoelen), sturing als qua belangenverschillen tussen betrokken partijen. De aansturing van DLO-programma's ten aanzien van meetnetten is niet helder. Dat wil zeggen dat er geen duidelijke relatie is tussen beleidsdoelen en onderzoeksdoelen.
- Belangrijkste knelpunten die de voortgang en ontwikkeling van het Meetnet Landschap bedreigen hebben te maken met:
  - versnipperde en zwakke aansturing vanuit het beleid (LNV) en een te grote afstand tussen de uitvoerders en beslissers;
  - onderbezetting ten aanzien van de ontwikkelcapaciteit, uitvoering en communicatie (projectorganisatie EC-LNV);
  - concurrerende belangen van ministeries, diensten en (onderzoeks)instituten (complexe omgeving);
  - budgettaire beperkingen.
- Er wordt een te grote afstand ervaren tussen het Meetnet en het beleid (de opdrachtgever). Het is belangrijk dat de koppeling tussen nieuwe beleidsdoelen en de monitoring en evaluatie hiervan sterker wordt.
- De onderzoeksinstellingen / kenniscentra werken onafhankelijk en soms in concurrentie met elkaar. Hierdoor kan het gebeuren dat vanuit verschillende invalshoeken en benaderingen aan dezelfde onderzoeksthema's wordt gewerkt. Dit resulteert in verschillende monitoring producten, waarbij de onderlinge relaties niet altijd helder zijn.

5 Bevindingen, conclusies en aanbevelingen

5.1 Algemeen

Gegevensvoorziening ervaart men als een essentieel onderdeel van de beleidscyclus. Men verwacht dat het belangrijke informatie voor het sturen en verantwoorden van het LNV-beleid biedt. Aan de hand van deze gegevens wil men beleidsprocessen en – prestaties volgen en de toestand en ontwikkeling van het beleidsveld beoordelen. Daarnaast is gegevensvoorziening vaak ook een onderdeel van een (inter)nationale verplichting en speelt het een centrale rol bij de verantwoording in het kader van de VBTB. Kortom, binnen het werk voor verschillende beleidsdossiers en beleidsdirecties (dus voor LNV) heeft gegevensvoorziening een belangrijke plaats ingenomen.

Gegevensvoorziening is echter een complex en dynamisch werkgebied dat daardoor binnen LNV op verschillende manieren vorm krijgt. Vanwege deze complexiteit en mede vanwege de impact voor het departement, is het belangrijk om de LNV-inspanningen op dit gebied inzichtelijk te maken, op een dusdanige wijze dat hiermee de knelpunten, dilemma's en/of uitdagingen voor LNV geïdentificeerd kunnen worden. Dit is de uitdaging geweest voor de quick scan. Aan de verkregen inzichten hebben we conclusies en aanbevelingen verbonden.

Bij de quick scan hebben we ons niet gericht op de technische voorzieningen. Niet alleen omdat de infrastructuur onderwerp van studie is in één van de trajecten van de Houtskoolschets. De bepalende reden was de ervaring tijdens deze quick scan, dat bij het gebruik van gegevens vooral de attitude van betrokkenen en de organisatie van de gegevensvoorziening beslissende factoren zijn. Deze aspecten speelden een centrale rol in de quick scan en dat vindt zijn weerslag in de terugmelding.

5.2 Organisatie

5.2.1 Waar gaat het om

De invalshoek 'organisatie' kijkt, zoals de naam het al zegt, naar de organisatie van de gegevensvoorziening. Dit omvat zowel de formele rollen en taken op het gebied van gegevensvoorziening als het belang dat men hecht aan gegevensvoorziening voor de beleidscyclus.

5.2.2 Bevindingen

Omtrent de positie van gegevensvoorziening in het beleidsproces constateren we dat men gegevensvoorziening binnen het beleid niet als een dusdanige must ervaart dat in een vroeg stadium van de beleidscyclus een rol moet spelen. Kijkend naar het grote aantal opdrachten blijkt er wel een grote manifeste behoefte aan gegevens te bestaan maar denkt men 'dat komt later wel'. Er ligt dan echter zelden een deskundig advies op tafel inzake de rol van gegevens in een beleidsdossier en de soort gegevens die nodig zijn.

Gegevensvoorziening moet in een beginstadium van het beleidsdossier in beeld komen: dat zien we zoals gesteld nauwelijks voorkomen. Ook blijkt er geen methodiek beschikbaar voor LNV om dat snel te kunnen doen. Wel zien we vaak in een later stadium dat beleidsmedewerkers (grote) opdrachten formuleren op het vlak van gegevensvoorziening of vragen naar gegevens. Omtrent de effectiviteit van die beslissingen bestaan (grote) twijfels.

De opdrachten voor gegevensvoorziening komen pas tot stand nadat het beleid geformuleerd is. De uitvoerende organisatie probeert een opdracht voor het verzamelen van gegevens goed uit te voeren maar verkeert niet in de positie om 'neen' te zeggen. De invloed van uitvoerende organisaties op de kwaliteit van de opdrachten is relatief laag.

Elke beleidsmedewerker stuurt vanuit zijn/haar eigen dossier de gegevensvoorziening aan, onderlinge verbanden tussen dossiers worden zelden gelegd of althans zijn niet zichtbaar. Tegenhanger is het verschijnsel dat veel beleidsterreinen (en beleidsteams) in elkaar over gaan waardoor de scherpe focus voor gegevensvoorziening moeilijker te vinden is. Dat versterkt de noodzaak om gegevensvoorziening zeer planmatig in te zetten.

Er zijn weinig aanspreekpunten bij de beleidsdirecties die verantwoordelijk zijn voor het gehele proces van gegevensvoorziening. Over rollen, taken en verantwoordelijkheid op het gebied van gegevensvoorziening is weinig vastgelegd, al beraden enkele beleidsdirecties zich hierop. Ook de coördinatie tussen beleidsdirecties is niet geregeld. Regiodirecties hebben geen rol in de gegevensvoorziening tenzij ze portefeuillehouder van een dossier zijn. Enkele dienstonderdelen o.a. uitvoerende diensten houden zich wel structureel met gegevensvoorziening bezig, maar nochtans vrij geïsoleerd. Op het niveau van LNV is binnen de bestuursraad de taak van gegevensvoorziening niet apart bij een van de leden belegd.

Tussen opdrachtgever, gegevensverwerker en gegevensverzamelaar bestaat een grote afstand zowel m.b.t. de aansturing als m.b.t. de beleving van gegevens. De samenwerking tussen deze organisaties is betrekkelijk gering. Waar de samenwerking goed is loopt de gegevensvoorziening

5.2.3 Conclusies

Het is duidelijk dat er binnen beleidsdirecties energie zit op gegevensvoorziening, maar ook is het duidelijk dat een bundeling van die energiestromen ontbreekt. De beleidsdirecties zijn niet voorzien in het coördineren van de gegevensvoorziening binnen en tussen de directies. Een dergelijke functie zou echter een zeer korte terugverdientijd hebben. Ook op concernniveau vindt geen centrale aansturing en regie plaats.

De rollen en taken van de verschillende betrokken organisaties op het vlak van gegevensvoorziening zijn nauwelijks vastgelegd, waardoor het niet duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is. Binnen LNV houden een aantal dienstonderdelen zich structureel bezig met gegevensvoorziening, maar hun rol en taken zijn niet goed binnen LNV geïncorporeerd.

De gebrekkige samenwerking tussen vragers, verzamelaars en bewerkers (incl. uitvoerende instanties) staat een efficiënte gegevensvoorziening voor de gehele beleidscyclus in de weg.

5.2.4 Aanbevelingen

Er moet meer duidelijkheid komen wie waarvoor verantwoordelijk is op het vlak van de gegevensvoorziening. De beleidsdirecties zijn in feite zelf verantwoordelijk voor een adequate gegevensvoorziening voor hun beleidsdossiers.

Door gebrek aan capaciteit en expertise is het voorstelbaar dat deze aandacht suboptimaal wordt ingevuld. Een eerste verbeterstap is de zorg voor de coördinatie van de gegevensvoorziening binnen een beleidsdirectie. Dit kan gebeuren door deze taak bij elke beleidsdirectie concreet vorm te geven. Belangrijk hierbij is dat de coördinatie in staat is om over de beleidsdossiers heen te werken en in een vroegtijdig stadium van het dossier een rol krijgt. Dus ook de coördinatie binnen een beleidsdirectie dient hiermee rekening te houden. De coördinatietaak, waar dan ook belegd, zal een grote effectiviteits- en efficiencywinst tot gevolg hebben.

Op concerniveau dient gegevensvoorziening duidelijk en mogelijk ook apart belegd te zijn bij de bestuursraad. Het verdient aanbeveling de rol van de professionele dienstonderdelen te versterken. Indien de coördinatie gegevensvoorziening een taak is die op LNV-niveau een plaats moet krijgen dan zou men hiervoor de nieuwe Directie Kennis verantwoordelijk kunnen stellen.

Bij bespreking van beleidsvoorstellen in de dossierstaven zou het bespreken van de gewenste effecten van beleid en de daarvoor noodzakelijke monitoring vast onderdeel moeten zijn. Als gevolg daarvan zal een nauwere samenwerking tussen de op het vlak van gegevensvoorziening professionele dienstonderdelen van LNV en tussen vragers, verzamelaars en bewerkers tot stand komen.

5.3 Middelen

5.3.1 Waar gaat het om

Onder het kopje 'Middelen' kijken we naar geld, formatie en mensen. We zeggen iets over de financiële inzet van LNV. Qua formatie kijken we naar de kwantitatieve inzet van mensen. Als we naar mensen kijken, kijken we naar competenties en samenwerking tussen mensen.

5.3.2 Bevindingen

Financiën

Directies hebben geen totaalbeeld inzake de inspanningen op het gebied van gegevensvoorziening. Ook op LNV niveau is er geen consistent beeld te krijgen van de financiële inzet aan monitoring en gegevensvoorziening. Naast geld vanuit DWK besteden in ieder geval DN, DL en DP direct geld aan opdrachten op het gebied van gegevensvoorziening.

Kwantitatieve inzet

De aansturing en regie vanuit beleidsdirecties doen zij met beduidend minder formatieve omvang en specialistische kennis dan 10 jaar geleden. De functie van Coördinator Informatievoorziening is overal verdwenen. In slechts enkele gevallen wordt het EC gevraagd de aansturing en coördinatie te ondersteunen; het is niet zo dat men andere partijen daarvoor vraagt. Geen van de LNV organisaties heeft de ontwikkelopdracht om de rol van gegevensvoorziening binnen de beleidscyclus structureel in te bouwen. Allen (EC-LNV, DR, DLG e.d.) werken op basis van vraagsturing.

Mensen

De behoeften aan gegevens voor beleid veranderen met de beleidsmedewerker: er is geen eenduidige werkwijze om de behoefte aan gegevens voor een beleidsdossier te articuleren. Daarnaast blijken de beleidsmedewerkers zelf, zelden in staat om de vraag naar gegevensvoorziening goed te articuleren (vergelijkbaar met de zwakke competentie 'vraagarticulatie'). Ook treden frequent wisselingen in personeel dat belast is met beleidsdossiers en gegevensvoorziening.

Daarbij staat, zowel bij de beleidsmedewerker als bij MT-leden, gegevensvoorziening niet hoog op de agenda. In de meeste gevallen wordt er geen urgentie gevoeld, tenzij er politieke problemen uit ontstaan.

Geconstateerd is dat zowel de kenniscoördinator als het hoofd bedrijfsvoering zich bezig houdt met aspecten van gegevensvoorziening. Enerzijds ligt de nadruk op het monitoren van beleid om de voortgang van de beleidscyclus te kunnen volgen, anderzijds ligt de nadruk op het duiden van de beleidsprestaties conform de VBTB-systematiek. Ook is geconstateerd dat beide (groepen van) functionarissen zelden een structureel werkoverleg omtrent gegevensvoorziening hebben.

5.3.3 Conclusies

Op dit punt is onduidelijkheid troef. De condities om op verantwoorde wijze gegevensvoorziening voor de beleidscyclus in te zetten zijn niet adequaat ingevuld.

Op LNV-niveau is niemand belast met de zorg voor gegevensvoorziening binnen de beleidscyclus.

Ook is er onvoldoende expertise m.b.t. vraagarticulatie gegevensvoorziening. De capaciteit is onvoldoende voor een goede coördinatie en afstemming. Er is geen compensatie geboden voor het verlies van de formatie en deskundigheid die destijds in de functie van Coördinator Informatievoorziening lag besloten.

Frequente wisselingen van personeel vormen eveneens een belemmering voor het ontwikkelen en opzetten van een gestructureerde gegevensvoorziening.

Beleidsmedewerkers maar zeker ook MT-leden zijn over het algemeen niet erg betrokken bij gegevensvoorziening.

5.3.4 Aanbevelingen

De verantwoordelijkheid voor gegevensvoorziening ligt primair op directieniveau maar op LNV-niveau kan men aanvullende condities creëren. In gezamenlijk overleg moet men vaststellen welke systeemcondities nodig zijn opdat beleidsdirecties zelf de verantwoordelijkheid, zorgplicht en benutting van gegevensvoorziening kunnen regelen. Daarbij kan worden gedacht aan voldoende formatieve omvang en financiële middelen en opleidingen.

De directie Kennis kan vanuit haar expertise de beleidsdirecties ondersteunen bij de ontwikkeling van expertise benodigd voor gegevensvoorziening. Ook andere dienstonderdelen, zoals DLG en DR, kunnen een initiërende en stimulerende rol spelen bij versterken van de gegevensvoorziening binnen het ministerie van LNV.

5.4 De gegevens

5.4.1 Waar gaat het om

Met de gegevens als centraal object, kijken we naar de wijze waarop de gegevensbehoefte wordt bepaald (beleidsrelevantie), de wijze van inwinnen en aspecten van de benutting van gegevens.

5.4.2 Bevindingen

Bepalen inhoud

Vooraf de verplichtingen (van velerlei aard) bepalen de zwaarte en het belang van gegevens. Niet alle wettelijke taken en taken in het kader van de EU zijn echter zodanig uitgewerkt dat daarvoor de gegevensvoorziening geregeld is dan wel makkelijk te regelen is: die gegevens laat men dan ook niet verzamelen. De beleidsdirecties beschikken niet over een compleet overzicht van de (inter)nationale verplichtingen waarvoor gegevens dienen te worden verzameld.

Daarnaast is er veel aandacht voor het beleidsproces of de beleidsdoelen, minder aandacht gaat uit naar beleidseffecten of maatschappelijke aspecten. De behoefte van de samenleving op het vlak van gegevensvoorziening speelt geen prominente rol in de keuzen van LNV.

De formulering van het beleid maakt het maar zelden mogelijk om een eenduidig te interpreteren behoefte aan gegevens tot stand te brengen. We kunnen derhalve niet eenduidig vaststellen wat de 'juiste' gegevens zijn. LNV heeft geen vaste set van criteria om het begrip 'juist' te duiden. Dit heeft ook te maken met de zwakke competentie voor het articuleren van de gegevensbehoefte van een beleidsdossier. Ook voor de betrouwbaarheid van gegevens hanteert men geen vaste set van criteria om deze eenduidig te bepalen. Daar speelt bij dat veel gegevens ook door vrijwilligersorganisaties verzameld worden. De veronderstelling heerst dat men hierbij de wetenschappelijke betrouwbaarheid minder aandacht geeft. De Directie FEZ heeft een set van criteria gepubliceerd waarmee de betrouwbaarheid van de meetmethoden binnen een informatiesysteem te waarborgen is.

Een visie op gegevensvoorziening op concern niveau ontbreekt bij LNV. Slechts bij enkele onderdelen wordt met een goed heldere visie gewerkt aan de gegevensvoorziening.

Inwinnen

Er werd en wordt veel verzameld, er is veel en er komt steeds meer bij. Het samenvoegen dan wel exploiteren van deze gegevens wordt nauwelijks gedaan maar kan veel winst en inzicht opleveren.

De gegevensvoorziening binnen LNV wordt voor een deel gekarakteriseerd als een aanbod gestuurde gegevensverzameling.

Benutten

De reeds verzamelde gegevens worden niet extra ontsloten voor andere doelen. Er bestaat bij beleidsdirecties geen direct oproepbaar overzicht van de gegevensvoorziening per directie noch over de totale kosten van gegevensvoorziening. Een deel van de gegevens is gelukkig via het web beschikbaar. Er is een LNV-loket, maar dit loket richt zich met name op verstrekken van informatie over regelingen aan burgers. Er zijn geen gegevens van beleidsmonitoring verkrijgbaar.

Gegevens die uitvoerende diensten in opdracht van LNV hebben verzameld, blijken ook buiten LNV gevraagd te zijn. Daarbij valt op dat men niet zelden een extra financiële vergoeding vraagt voor de beschikbaarstelling van deze gegevens. Ook met particuliere gegevensverzamelende organisaties is discussie over de exploitatie van door hen verzamelde gegevens.

5.4.3 Conclusies

De gegevensvoorziening heeft weliswaar in woord een vaste plaats binnen het beleidsproces maar niet in daad. Enerzijds omdat het beleid zelf zelden een duidelijk referentiekader kan zijn voor gegevensvoorziening. Anderzijds omdat er weinig overtuigingskracht gehaald wordt uit de reeds verzamelde gegevens of vanuit de methodiek van gegevensverzameling.

Opmerkelijk genoeg lijkt er een commerciële basis te bestaan voor gegevens. Is de behoefte van de samenleving aan gegevens zo groot dat men daarbij minder let op kwaliteit en betrouwbaarheid van de gegevens? Hoe het ook zij, blijktbaar is de benutting van gegevens door de samenleving in ieder geval geen zorgpunt. De benutting binnen LNV blijkt wel een, zelf groot, zorgpunt te zijn. Overzichten van beschikbare gegevensbestanden ontbreken grotendeels.

Een centrale visie op gegevensvoorziening LNV ontbreekt, waardoor er vanuit het concern geen duidelijke sturing op de inhoud, maar ook niet op de organisatie van de gegevensvoorziening, plaatsvindt.

5.4.4 Aanbevelingen

De uitwerkingen van een beleidsmethodiek gaat zelden in op de rol en uitvoering van gegevensvoorziening. Aan de thans binnen LNV gehanteerde beschrijvingen van 'de beleidscyclus' alsmede de situaties waarin dit aan de orde komt (zoals in introductieprogramma's en de in company trainingen), is een toevoeging gewenst omtrent gegevensvoorziening cq. monitoring.

Ontwikkel instrumenten en voorbeelden die op het gebied van gegevensvoorziening een voorbeeldwerking vormen voor de toepassing in verschillende beleidsdossiers. Daarbij kan worden gedacht aan methoden voor vraagarticulatie en overzichten van verplichtingen en beschikbare gegevens. Geef daartoe een personele unie de opdracht deze voorbeeldwerking te organiseren.

Ontwikkel een visie op gegevensvoorziening voor het LNV, die richting geeft aan de gegevensvoorziening, zowel qua organisatie, middelen als inhoud.

Bijlage 1. Lijst van medewerkers die de inventarisatie hebben uitgevoerd en de contactpersonen van de organisaties of gebruikte bronnen

Organisatie	Naam inventariseerder	Contactpersoon van organisatie of bron
Directie Industrie & Handel	J. Voet	E. Klein
Directie Landbouw	J. van Velzel/M. de Bode	E. Mulleneers
Directie Visserij	J. Olink	J. Water
Milieu- en Natuurplanbureau	S. van Vliet	Natuurbalans Novio Consult (verslag van overleg met MNPB)
Directie Natuur	F. Koomen	A. Berkhout
Directie Platteland	G. Hof	G. Hof
VVA	M. Snijdelaar/R. Bok	S. Beukema
Dienst Basisregistraties	M. Overgaauw	M. Overgaauw
Expertisecentrum LNV	P. Hilgen	P. Hilgen
Alterra-DLO	S. Croque	H. Dijkstra/A. van Kekem

Bijlage 2. Tabellenboek

Voorlopige overzichten op het gebied van gegevensvoorziening gesorteerd naar één van de vier beleidsthema's van LNV.

- De behoefte aan gegevensvoorziening door de beleidsdirecties van LNV.
- De inspanningen op het gebied van gegevens door:
  - Het Natuur- en Milieuplanbureau.
  - Het Expertisecentrum
  - De Dienst basisregistraties (thans onderdeel van Dienst Regelingen)

Kanttekening

Het tabellenboek bevat gegevens die zijn verzameld in het kader van de Quick Scan gegevensvoorziening LNV. Het geeft een voorlopig en zeker geen limitatief overzicht van wat LNV doet op het vlak van gegevensvoorziening. Op grond van dit overzicht kunnen geen harde uitspraken worden gedaan over de totale behoefte, de ingezette middelen en het functioneren van de gegevensvoorziening op de onderscheiden deelgebieden. Daartoe is de kwantitatieve analyse te beperkt.

Tabellenboek

Overzichten gesorteerd naar één van de vier beleidsthema's van LNV.

- De behoefte aan gegevensvoorziening door de beleidsdirecties van LNV.
- De inspanningen op het gebied van gegevensvoorziening door:
  - het Natuur- en Milieuplanbureau,
  - Het Expertisecentrum LNV,
  - De Dienst Basisregistraties (thans onderdeel van Dienst Regelingen).

Overzicht van de behoefte aan gegevensvoorziening voor het thema “Vitale, duurzame land- en tuinbouw” door de beleidsdirecties

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Programma Bilaterale Economische Samenwerking, incl. LNV-missies naar buitenland	Onderbouwing prioriteiten, belang en achtergrondinformatie	EX, IM, overige econ. variabelen	IZ, LNV-bureaus buitenland, EZ, EVD, DL,VVA, Vis	o.m. LEI, CBS, DNB	EX/IM: €80.000 (uit DLO-progr. 375; gebruik ook voor vele andere doeleinden !)	I&H
Meerjarenafspraak Energie-efficiency-verbetering	Monitoring en toetsing	Energieverbruik (energiebesparingsmaatregelen)	EZ, Novem, bedrijfsleven	Novem	€ 150 à 200.000 (onderdeel monitoring)	I&H
Biologische producten	Monitoring ontwikkeling sector	Productie, afzet	DL, Platform biologica	LEI	€ 30.000 (uit DLO-programma 374/433)	I&H
Platform Agrologistiek + pilotprojecten (en voordien opstelling visie Agrologistiek)	Transportbesparing en ruimtebesparing	Vervoerskm en/of ruimtebeslag per eenheid product	DP, DL, V&W, lagere overheden, bedrijfsleven	Bedrijven zelf	Geen	I&H
Platform Transparantie en ICT + pilotprojecten	Ketenbrede tracking en tracing en informatievoorziening, waarborging kwaliteit, vermindering administratieve lasten	diverse	Div. LNV-directies/diensten, VWA, bedrijfsleven	Diensten en bedrijven zelf	Specifiek voor gegevens niet aan te geven, maar beperkt	I&H
Ketens en sectoren	Bijhouden ontwikkeling sectoren/ketens, oplossing knelpunten (incl. problematiek rond crises)	diverse	div. LNV-directies/diensten, EZ, VROM, privaat- en publiek-rechtelijke branche-organisaties, bedrijven	CBS	Voor LNV: geen muv input vanuit LEI (ged. Prog. 375 en SEO)	I&H
Duurzame ketens	Beoordeling projecten door AKK			Stakeholders projecten zelf	Voor gegevens afzonderlijke projecten: geen	I&H
Suriname account	Opstelling sectorplannen landbouw en milieu/natuur	diverse	Div. LNVdirecties/diensten, BuZa/OS en ambassade, EZ, Suriname	Consultants	Geen LNV-budget	I&H
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid GLB	Effecten van maatregelen doorrekenen	Inkomenscomponenten	IZ, EU	LEI, CBS. Prog. 411 Int. Beleidsonderzoek. Prog. 374, 433 Ondernemerschap en markt Prog.375 Economische informatievoorziening		DL

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
WTO	Effecten van maatregelen	inkomens, handelsstromen, goederenstromen tussen groepen van landen	IZ, EZ, BUZA, EU, OESO.	LEI, o.a. DRAM-model, OESO-studies. Vele rapporten afkomstig van instanties overal ter wereld		DL
Agrarisch ondernemersschap, sociaal, financieel, technisch-economisch	Inzicht in trends en ontwikkelingen	Diverse economische parameters zoals inkomen, bedrijfsomvang, opvolgingsdruk, leeftijden	SZW, SER, PBO, LTO	WUR, o.a. LEI, CBS Objecten BIN, LEB, LBT, KWIN Prog. 375		DL
Prognose afzetprijzen per sector	Ondersteunen afhandelingen Borgstellingsfonds BF	Opbrengstprijzen agrarische producten	In opdracht van DL, ten dienste van Laser, ten bate van BF	Panels	Inzet EC-LNV ongeveer 50 mensdagen	DL
Dossier Administratieve lasten	Status AL, nulmetingen	handelingen door betrokkenen, aantal, tijd	Rijksbreed, coördinatie Financiën	KPMG		DL
Herstructurering glastuinbouw	Herstructurering: -inzicht trends en ontwikkelingen -effecten van het beleid Integrale Milieutaakstelling IMT: bewust maken eigen gebruik, nakomen afspraken IMT	Ruimtelijke ontwikkeling (arealen, bedrijfsomvang, verspreiding bedrijven, inkomens) Energieverbruik, gewasbescherming, meststoffen N, P	VROM, EZ, Productschap, LTO	Gebruik gegevens LBT van CBS, LEI-BIN LEI monitoring energie Partijen GLAMI-convenant. Registratie op basis van Besluit Glastuinbouw	Partijen GLAMI-convenant. Deel LNV in geld en menskracht. EC-LNV 1,5 fte	DL
Transitie duurzame landbouw	Monitoring ontwikkelingen tbv ongeveer 30 verschillende doelstellingen op gebied van profit, planet, people.	Gegevens over inkomen, ecologie, ervaring door maatschappij	Transitieteam LNV	LEI, RIVM, CPB Bronnen o.a. LEI-BIN, RIVM Milieubalans. EC betrokken bij opzet vraagstelling Duurzaamheidsmonitoring en duurzaamheidsverslag. Waarschijnlijk onder te brengen in programma DLO 375.		DL

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Klimaat, verplichtingen Kyoto-protocol: rapportages en reductieafspraken emissies broeikas-gassen. CO2-vastlegging door bossen, landgebruik.	Vaststellen situatie en ontwikkelingen hoeveelheden gassen	In de lucht gebrachte hoeveelheden koolzuur, methaan, lachgas. Veestapels, arealen, normen gasproductie. Nog veel onduidelijk over CO2-vastlegging	VROM, interdepartementaal	RIVM jaarlijkse rapportage in opdracht van VROM. Gebruik gegevens o.a. Landbouwtelling CBS, NOVEM-kwaliteitsmonitoring		DL
Ammoniak en stankvermindering Landbouw hoofdveroorzaker	Berekenen hoeveelheden emissie	Aantal bedrijven, dieren, stalsystemen, mestonderwerkmethoden, ligging.	VROM	RIVM meetnet		
Mestbeleid Nitraatrichtlijn Milieumonitoring Uitvoering nationaal beleid: MINAS, MAO, dier-rechten, regionaal transport mest Landbouwkundige gevolgen, omvormen naar duurzame landbouw	Meten milieukwaliteit Vaststellen voldoen aan milieudoelstellingen Monitoring, evalueren, aanpassing maatregelen Analyse en synthese effecten maatregelen op bedrijfsvoering	Gehalte stoffen in water Uitvoeringsgegevens zoals aanvragen, overschrijdingen, heffingen, milieugegevens, uitvoeringsgegevens, structuurgegevens	VROM, EU	RIVM-monitoring grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit BHF Alterra, LEI, BHF CBS: LBT en mest- en mineralenstatistiek MNP-modellen verandering bedrijfsvoering		DL
Visserij (TNN)	Vergroening visserij					DN
Bestandsopname van diverse vissoorten, volgens voorschriften EU Bij > 5 % quota van soort, zware bijdrage van betrokken EU-staat	Onderbouwing en uitvoering van EU Visstand- en quota-beheer	Visbestandenfauna	DV, (DN,) Eur. Cie	RIVO, ICES, Pvis, vissector, Data	Programma406€ 3.214.000 Totaal voor DV	DVIS

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Kustvisserij (waaronder EVAII) schelpdierbeleid	Beleidsontwikkeling, – uitvoering en - bijstelling	Schelpdieren, natuur, flora fauna, vogels	DV, DN, directies Noord, Zuid-West, JZ	RIVO, CVO	Programma422 € 770.000 Totaal voor DV	DVIS
Binnenvisserij, (grote wateren en IJsselmeer)	Beleidsontwikkeling, – uitvoering en - bijstelling	Herstel en bewaking visbestanden van diverse soorten, aal	DV	RIVO, OVB, NIKZ, RIZA	Programma,s 406 en 422 ad € 3.214.000 en € 770.000 Beide totaal voor vis	DVIS
Aquacultuur of viskweek	Faciliteren van beleidsontwikkeling	Wegnemen belemmeringen	DV, DL		Programma354 € 1.063.000 Programma375 € 6.500.000 Programma355 € 970.000	DVIS
Wat doen andere landen?	Welke stimulansen	visproductie	DV, DL, VROM	LEI,		DVIS
Faciliteren van viskweek	Plaatsen voor productie, incl. aan zee	RO/milieu	VROM,	provincie, gemeenten		DVIS
	Toelaten nieuwe soort	Nieuwe soorten toelaten	DV, DL, RDA	Pvis		DVIS
	Schakel tussen onderzoek en praktijk		DV			DVIS
	Afstemmen op markt Vraag/aanbod →prijs	markt	I&H,	Pvis, LEII		DVIS
West Afrika (deel van EU-quota in Afrika zijn voor NL)	pm	pm	pm	pm		DVIS
Administratieve lastendruk	Lastenvermindering					DVIS

Overzicht van de inspanningen op het gebied van gegevensvoorziening voor het thema “Vitale, duurzame land- en tuinbouw” door:

Het Milieu- en Natuurplanbureau

Doelstelling	Parameter	Informatiebron	Gebruiker
Luchtkwaliteit en verzuring	EU-emissie(plafonds); EU-doel ; EU-grenswaarde ; Depositie ; Luchtkwaliteit	RIVM, CPB, VROM, aantal personen in de vorm van artikelen	Milieubalans
Vermesting	Stikstof; Fosfaat; (Kunst)mestgebruik		Milieubalans
Geluid	Decibellen	RIVM; Vastgesteld beleid	Milieubalans
Bodemverontreiniging	Locaties; Urgentie;		Milieubalans
Bestrijdingsmiddelen	(reductie)Emissies; Potentiële negatieve effecten		Milieubalans
Afvalbeheer	Kg; (afname)		Milieubalans
Handhaving	Aantal controles; Aantal overtredingen		Milieubalans
Signalen	Ruimtegebruik; Omvang landbouw;Veebezetting; Bemesting; Nutriënten; N & P concentraties; Bestrijdingsmiddelengebruik	CBS, LEI, Eurostat, RIVM	Milieubalans
Het Europees landbouw- en milieubeleid: Het gemeenschappelijk landbouwbeleid	EU budget; uitgaven	LEI, CBS, EC, CEC	Milieubalans
Het Europees landbouw- en milieubeleid: Het gemeenschappelijk milieubeleid	Budgetten Plattelands Ontwikkelplannen; N & P concentraties	LEI	Milieubalans
Het nationaal beleid voor landbouw en landelijk gebied: Transitie naar een duurzaam landbouw	Ha; Percentages; Inkomen	LEI	Milieubalans
Het nationaal beleid voor landbouw en landelijk gebied: Gebiedsgericht beleid	Grondprijs; Ruimtegebruik		Milieubalans
Het nationaal beleid voor landbouw en landelijk gebied: Naar een duurzame landbouw	Productiviteit	LEI	Milieubalans
Binnenlandse maatregelen	Emissies; Reducties		Milieubalans
Duurzame energie	Energiegebruik; CO2-emissiereductie	Novem, CBS	Milieubalans

Het Expertisecentrum LNV

Projectnaam	Beschrijving	Projecttype	Meetdoelen/indicator	Opdrachtgever
Evaluatie beleidsbesluit binnenvisserij	Evaluatie van sport- en beroepsvisserij in de binnenwateren. In totaal 12 beleidspunten.	Evaluatie	Beleidsprestaties o.a. instellen visstand-beheercommissies en afsluiten huurcontracten. Ook effecten o.a. minder stropers, verbeterde visstand en verbeterde toestand RL-soorten (zoetwatervissen)	DVis
EVAII (vervolgtraject)	Ex-ante evaluatie schelpdiervisserij t.b.v. nieuw schelpdiervisserij besluit (vervolg op ex-post? eval.)	Beleidsontwikkeling	Diverse indicatoren o.a. aantal vogels, voorkomen habitats, voedsel voor vogels en mens.	Dvis
Landbouwstatistiek			Diverse indicatoren van landbouw(beleid) m.n. i.k.v. landbouwtelling.	DN
Verkenning Monitoring Landbouwemissies	Komen tot aanbevelingen voor verbetering van de monitoring van landbouwemissies	Verkenning/evaluatie	Diverse indicatoren vraag- en aanbodkant	GRR
Evaluatie sanitaire monitoring schelpdieren	Bekijken van effectiviteit en efficiency van het meetnet sanitaire monitoring schelpdieren (TNO kijkt naar instrument m.n. technische deel (methodiek, gegevens etc., EC naar beleidsdoelen en stuurt geheel)	Beleidsevaluatie	Veiligheid schelpdieren in bepaalde gebieden (voor de mens)	DV
Internationale afspraken en indicatoren	Het op een rij zetten van alle verdragsverplichtingen van LNV		Indicatoren voor de internationale verplichtingen	IZ
Agrobiodiversiteit	Graadmeterset			Vraag van DL
Transitie Duurzame Landbouw	Voortgang van de transitie adhv People, Planet, Profit		Monitoring & Indicatoren	DL
Uniformering mestcijfers (WUM)	Vaststellen van indicatoren		Indicatoren	DL
Commissie Deskundigen Mest en Ammoniak	Vaststellen van indicatoren		Indicatoren	DL

De Dienst Basisregistraties

Dossier/toepassingsgebied	Opdrachtgever	Parameter	Informatiebron
Mest	DL	Gewaspercelen (gebruik en gebruiker)	Feitelijk gebruiker, Top10, luchtfoto, LKI
Lozingenbesluit	Waterschappen	Percelen	Feitelijk gebruiker, Top10, luchtfoto, LKI
Bestrijding gewasziekten	PD	Gewaspercelen	Feitelijk gebruiker, Top10, luchtfoto, LKI
Relatiebeheer	BR	Relatiegegevens	Persoon van bedrijf die iets wil, kan, mag of moet van LNV, GVA, KvK

Overzicht van de behoefte aan gegevensvoorziening voor het thema “Natuur en landschap: samenwerken aan kwaliteit” door de beleidsdirecties

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Groen door rood (TFN)	Meer investeringen in groen bij investeringen in rood					DN
Vogelrichtlijn	Berekenen trends, landelijk en per vogelrichtlijngebied	Vogels	RWS, provincie, CBS (nog wel)	SOVON, CBS	Zie NEM-budget	DN
Habitatrichtlijn	Berekenen trends, landelijk en per habitatrichtlijngebied	Fauna (excl. Vogels) + Flora	Rollen/verantwoordelijkheden provincies, terreinbeheerders, RWS niet goed belegd	Informatie-behoefte nog niet concreet	Deels NEM-budget	DN
TMAP (Waddenzee-monitoring)	Berekenen trends in de waddenzee	Vogels	RWS	SOVON	Onderdeel NEM-budget (ca. € 66.000)	DN
		Diverse fauna + flora	Rijkswaterstaat	Alterra, RIVO	Onbekend	DN
Meerjaren Programma Soortenbeleid + Rode Lijst	Berekenen landelijke trends	Fauna + Flora	Provincies	PGO's en provincies	Zie NEM-budget	DN
Forest Focus + FAO-rapportages + Kyoto	Bepalen areaal + functioneren bossen	Biodiversiteit, CO ₂ , houtvoorraad, areaal etc.	VROM	Alterra, Bosdata, Stichting Bos&Hout?	Deels Meetnet Functievervulling	DN
Forest Focus + FAO-rapportages + Kyoto	Bepalen bosvitaliteit	Bosvitaliteit	VROM	Alterra, ECN Petten	Meetnet Bosvitaliteit + Europese bossenmonitoring	DN
Landschap	Bepalen landschapskwaliteiten	Diverse landschapswaarden	Provincies	Alterra, Bureau Nieuwland + div. bureaus	Zie budget Meetnet Landschap (ondoorzichtig)	DN
Landschap	Monitoring kleine landschapselementen	Kleine landschapselementen	Stichting Landschapsbeheer Nederland			DN
Landschap	Ontwikkelen kennisinfrastructuur cultuurhistorie (KICH)	Archeologie, Historische bouwkunde, Historische geografie	VROM	ROB, RDMZ, EC-LNV, Alterra + diverse bureaus	KICH met geld van Belvedere (tijdelijk) en deelnemende partners	DN

Dossier	Doel	Parameter	Andere betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
EHS	Realisatie EHS	Beheer, Inrichting, Verwerving binnen Netto EHS	Provincies, Rijkswaterstaat, Defensie, SBB, Waterschappen, Waterleidingbedrijven, Gemeenten, Particulieren	DLG, LASER, SBB,		DN
EHS	Kwaliteit EHS	Oppervlakte natuurdoelen + kwaliteit natuurdoelen	Provincies			DN
Natuurbalans	Evaluatie Rijksnatuurbeleid	Zeer vele parameters	RIVM, Alterra, RIZA, RIKZ e.v.a.	Alterra, RIVM, RIZA, RIKZ		DN
Noordzee (TNN)	Behoud en bescherming natuurwaarden Noordzee					DN
Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (TBI)	Voorgestelde acties/maatregelen BBI en COP6 worden uitgevoerd					DN
Vermaatschappelijking Natuur (TDNK)	Groter draagvlak voor natuur bij burgers, organisaties, onderwijssector e.d.					DN
Flora- en Faunawet (TNIS)	Implementatie, communicatie en flexibilisering FF-wet					DN
Invasieve soorten van uitheemse oorsprong (TNIS)	Duidelijkheid scheppen over NL-beleid voor deze soorten					DN
Ontwikkeling meetnet en graadmeter(s) voor biodiversiteit (TNIS)	Gefundeerd en meetbaar biodiversiteitsbeleid					DN
Groen in en om de stad (TSL)	Aantrekkelijke natuur in en om stedelijke gebieden					DN
De natuurbaten in beeld (TFN)	Geldstromen identificeren en vervolgens verleggen					DN
Ruimtelijke samenhang EHS (TDEHS)	EHS die ruimtelijke samenhang vertoont					DN
Milieu- en watercondities EHS (TDEHS)	Milieu- en watercondities in de EHS leidend tot de gewenste kwaliteit van de EHS					DN
3 a Noordzee	Bescherming natuur en milieu	Natuur milieu	DV, DN, VROM, V&W, EZ, provincies	NIOO-CEMO, NIOZ, RIKZ, RIVO,, Alterra	Programma418€ 1.000.000	DVIS

Overzicht van de inspanningen het gebied van gegevensvoorziening voor het thema “Natuur en landschap: samenwerken aan kwaliteit” door:

Het Milieu- en Natuurplanbureau

Doelstelling	Parameter	Informatiebron	Gebruiker
Toestand van het landschap	Verstedelijking (ha)	CBS	Natuurbalans
Toestand van de natuur	Natuurgebieden (ha); Planten- en diersoorten	CBS, NEM, PGO's, provincies, Riza, Rivo, Rikz, waterschappen, MNP	Natuurbalans
Ontwikkelingen op het land	Planten- en diersoorten, Ver-thema's	NEM, PGO's, provincies, MFV, Alterra, MNP, CBS,	Natuurbalans
Ontwikkelingen in het zoete water	Planten- en diersoorten, Helderheid	Riza, Rivo, PGO's, MNP, CBS	Natuurbalans
Ontwikkelingen in het zoute water	Planten- en diersoorten	Riza, NEM, PGO's, CBS, Alterra, stichting Anemoon, Rivo	Natuurbalans
Draagvlak voor natuurbescherming; Politieke en maatschappelijke aandacht voor natuur en landschap	Meningen; Giften; Ledenaantallen	Alterra, Schuyt et al (2003), Natuurmonumenten, Stichting van Provinciale Landschappen, Vogelbescherming Nederland	Natuurbalans
Actieve betrokkenheid bij natuurbescherming	Vrijwilligers; Actieve leden	Landschapsbeheer Nederland, IVN, VOFF, Vogelbescherming Nederland, NJN, JNM	Natuurbalans
Kosten en uitgaven voor natuur	Kosten en baten; Totaal overzicht uitgaven; Geldstromen	CBS, Lei	Natuurbalans
Waargenomen effecten van klimaatveranderingen op natuur	Groeiseizoen; Eilegdata; Verspreidingsgebied planten- en diersoorten; Soortensamenstelling	KNMI, MNP, CBS, Vlinderstichting, PGO's	Natuurbalans
Bescherming van landschappen	Kenmerkende landschapselementen en patronen; Verstedelijking	Alterra	Natuurbalans
Landschapsontwikkeling	Landschapsontwikkelingsplannen; Financiering landschapsbeleid	Landschapsbeheer Nederland, Lei, FINAL-enquête 2001	Natuurbalans
Beleid voor cultuurhistorie	Belvédère gebieden; PKB bescherming	Projectbureau Belverdere	Natuurbalans
Beleid voor waardevolle cultuurlandschappen	Geld besteed; Maatschappelijke betrokkenheid		Natuurbalans
Versnippering van de natuur; Hoe groot zijn de natuurgebieden	Hectares	MNP, CBS	Natuurbalans
Begrenzing EHS; Bestaande natuurgebieden, verbindingszones, beheersgebieden, nieuwe natuurgebieden	Hectaren	LNV, DLG	Natuurbalans
Realisatie van de EHS; Nieuwe natuur, Agrarisch natuurbeheer, Grondprijs	Hectaren; Euro; Beheerpakketten; Subsidieregelingen	LNV, LASER, DLG, LEI, NVM, CBS	Natuurbalans
Beleidswijzigingen van de EHS; Wat zijn de gevolgen van beleidswijzigingen voor de EHS	Hectaren; Planten- en diersoorten	EC-LNV, Alterra	Natuurbalans

Doelstelling	Parameter	Informatiebron	Gebruiker
Planologische bescherming van de EHS	Hectaren		Natuurbalans
Natuurcompensatie voor de EHS en andere natuurgebieden			Natuurbalans
Ontwikkeling van beschermde soorten; Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten	Planten- en diersoorten	EC-LNV, NEM, PGO's, Nationaal Herbarium	Natuurbalans
Aanwijzing en aanmelding Natura 2000 gebieden	Aanmeldingen		Natuurbalans
Natura 2000 gebieden en hun omgeving; Blijven bestaande soorten en habitats duurzaam in stand onder de huidige externe invloeden (depositie, verstoring, verdroging) én hebben uitbreiding of verandering van activiteiten in en rond natura 2000 gebieden gevolgen voor de soorten en habitats in deze gebieden	Stikstofdepositie; Waterkwaliteit		Natuurbalans
De Flora- en faunawet in de praktijk	Ontheffingsaanvragen; Verspreidingsgegevens	VOFF	Natuurbalans
Bescherming van soorten en klimaatverandering; In hoeverre zijn soorten in staat zich aan te passen aan een veranderend klimaat	Overbrugbare afstand planten- en diersoorten	Alterra	Natuurbalans
Milieudoelen voor natuur			Natuurbalans
Beleidsprestaties gebiedsgericht beleid	Financiering; Draagvlak; (Verdroging)		Natuurbalans
Klimaatbeleid en natuurbeleid			Natuurbalans
Mensenwensen: een grote diversiteit			Natuurbalans

Het Expertisecentrum LNV

Projectnaam	Beschrijving	Projecttype	Meetdoelen/indicator	Opdrachtgever
TMAP	Monitoring en assessment van Waddenzee ikv. Trilaterale afspraak	Coördinatie uitvoering	Diverse indicatoren biologische groepen en abiotiek zoals zeehonden, vogels, zeegras, schelpdieren (mossels, kokkels), sediment en fysisch-chemische (nutriënten en pesticiden)	DN Noord
Quick Scan natuurwaarden natte natuur	Projecten toetsen en prioriteren	Ontwikkelen van en toetsen met indicatoren	Natuurwaarden zoals functioneren ecosystemen, zeldzaamheid ndt, maar ook kansen op meekoppeling m.n. veiligheid en kansen op succes (bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak)	DN
NEM	Zorgen voor een goede coördinatie uitvoering van soorten meetnetten	Coördinatie uitvoering meetnetten en implementatie nieuwe monitoringvragen	Landelijke trends van soortgroepen zoals vlinders, libellen, vogels en zoogdieren en landelijke trends V+HR gebieden, SBP-soorten.	DN
Meetnet Landschap	Verder ontwikkelen en uitvoeren van ML	Uitvoering en ontwikkeling van meetdoelen	Landschappelijke waarden zoals cultuurhistorische objecten, aardkundige waarden, openheid, beleving.	DN
Meetnet Functievervulling incl. bossenkaart	Uitvoering van MFV	Coördinatie uitvoering meetnet	Verschillende indicatoren op vlak van natuur-, recreatie- en productiefunctie zoals bosareaal, samenstelling, structuur, vegetatie, geluid, mate van openstelling, groei en houtvoorraad.	DN
Meetnet Bosvitaliteit	Uitvoering van MB incl. Europese bossenmonitoring	Coördinatie uitvoering meetnet	Vitaliteit van Nederlandse bos en oorzaken van veranderingen.	DN
Beoordeling graadmeters	Commentaar leveren op de graadmeters die door het NPB op verzoek van DN zijn ontwikkeld.	Evaluatie	Drie toetsingscriteria: beleidsrelevantie, wetenschappelijke kwaliteit en inhoudelijke consistentie en uitvoerbaarheid	DN
Evaluatie gegevensvoorziening rijksnatuurbeleid	Aanleveren van knelpunten in de gegevensvoorziening van het rijksnatuurbeleid op inhoud, organisatie en proces	Evaluatie/review	Inhoud, organisatie en proces van gegevensvoorziening	DN
Vogelrichtlijn	Implementatie VR + HR en evaluatie en monitoring gekoppeld aan rapportage aan Brussel	Ontwikkeling monitoringsopzet	Monitoring van gekwalificeerde soorten en monitoring beleidsinspanningen (criteria beheersplannen)	DN
Habitatrichtlijn	Implementatie VR + HR en evaluatie en monitoring	Ontwikkeling monitoringsopzet	Monitoring van gekwalificeerde soorten en monitoring beleidsinspanningen (criteria beheersplannen)	DN
Soortbeschermingsplannen	Laten opstellen van soort- en leefgebiedsplannen en ex-post evaluatie MJP en afzonderlijke	Ontwikkeling en regie op uitvoering van monitoring	Soortmonitoren en indicatoren voor kwaliteit leefgebieden.	DN

Projectnaam	Beschrijving	Projecttype	Meetdoelen/indicator	Opdrachtgever
Robuuste verbindingen	In kaart brengen (op kaart aangeven en overleg) van te realiseren robuuste verbindingen	Ontwikkeling opzet monitoringsysteem	Realisatie/licging en gebruik/effecten van verbindingen. Indien mogelijk gekoppeld aan monitoring natuurdoelen	DN
Meerjarenplan Ontsnippering (samen met RWS trekker en VROM)	In kaart brengen en prioriteren van te ontsnipperen van EHS incl. Robuuste verbindingen m.b.t. rijksinfrastructuur	Opzet monitoring gebruik/effectiviteit	Realisatie (RWS) Gebruik/effectiviteit (terreinbeheerder, LNV)	DN
Monitoring natuurdoelen/Kwaliteit EHS	Ontwikkelen monitoringsysteem voor natuurdoelen	Ontwikkelen monitoringsysteem	Natuurdoelen	DN
Bossenmonitoring i.k.v. Forest Focus	Uitwerken voorstel tot monitoring ihkv EU bossenverordening	Opzet en organisatie monitoring	Bosvitaliteit, CO2 vastlegging, biodiversiteit,	DN
Overlevingsplan Bos en Natuur	Regie uitvoering OBN incl. monitoring en evaluatie	Regie op monitoring Ontwikkeling beleidsmonitoring	Maatregelen en effecten van maatregelen Indicatoren voor beleid	DN (Gerrit van Ommering)
Programma Beheer	Advies ecologisch aspecten pakketten Adviseren en criteria opstellen aandragen voor monitoring	Ontwikkelen monitoring beheerspakketten	Afgesloten pakketten (Laser) Realisatie Natuurdoelen	DN (Ester Veldhuis, Bregje Erven)
Europees Milieu Agentschap	Ontwikkeling biodiversiteitsindicatoren		Indicatoren voor biodiversiteit	DN
OESO	Ontwikkeling biodiversiteitsindicatoren		Indicatoren voor biodiversiteit	DN
OESO	Agrarische cultuurlandschappen		Indicatoren	GRR
BBI	Monitoring vd uitvoering			DN
Landschapskwaliteit	Kernkwaliteiten voor nationale landschappen		Indicatoren	
Proeftuinen	Uitwerking kernkwaliteiten		Indicatoren	
Cultuurhistorie			Toetsingscriteria	

Overzicht van de behoefte aan gegevensvoorziening voor het thema “Ruimte op het platteland” door de beleidsdirecties

Dossier	Doel	Parameter	Ander betrokken directies, organisaties, departementen	Uitveroder/verwerker	Budget	Directie
Plattelandsbeleid (agr. sectoren in gebieden)	Analyses hoeveel, waar?	Bedrijven, hectares, ondernemers, waterstanden	IZ, Natuur, GRR, Regiodirecties	DLG, Kadaster GIS-toepassingen		DL
Kaderrichtlijn Water	Bepalen waterkwaliteit	Diverse vastgestelde parameters	V&W, Waterschappen, Provincies, VNG	Nog niet vastgesteld		DN
Nieuwe Landgoederen (TSLL)	Verhoogde aantrekkelijkheid van landelijk gebied door vorming van nieuwe landgoederen					DN
Agenda Vitaal Platteland	Evalueren realisatie doelen en waar nodig bijsturen		N, L, EC LNV, VROM	NPB en EC LNV	298.000 euro	DP
openstelling landelijk gebied	evalueren openstelling		dP	KIC	70 werkdagen	DP
Reconstructie	evalueren ervaringen 6 pilots		EC LNV	EC LNV	niet bekend	DP
ILG	ex ante evaluatie ILG (nog over beslissen)		dP			DP
ILG	monitoring Reconstructie		dP			DP
GIOS	monitoren groen in en om de stad		dP, VROM	KIC/NPB		DP
Landschapsbeleid	evalueren Grote Projecten 3 ^e Architectuurnota		DN, andere ministeries			DP
Opdrachtgeven uitvoerende organisaties	Monitoren functioneren agentschap DLG		dP			DP
Klimaat	monitoren bos- en landgebruik tbv internationale verplichtingen mbt CO2		dP, andere directies binnen LNV, EC LNV	EC LNV		DP
Recreatie	evaluatie dagrecreatieterreinen		dP			DP
GIOS (2005)	Evaluatie GSB/ISV1		VROM			DP
Milieu	evaluatie NMP4		VROM			DP
Water	bijdrage aan monitoring Kaderrichtlijn Water		V&W			DP
ILG	evaluatie SGB		dP			DP
ILG	evaluatie DLG		dP			DP
ILG	evaluatie reconstructiewet		dP			DP
ILG (2008)	wet ILG		dP			DP

Overzicht van de inspanningen het gebied van gegevensvoorziening voor het thema “Ruimte op het platteland” door:

Het Milieu- en Natuurplanbureau

Doelstelling	Parameter	Informatiebron	Gebruiker
Waargenomen klimaatveranderingen in de 20 ^e eeuw	Temperatuur; Neerslag; Zeespiegelstijging	KNMI	Natuurbalans
Klimaatveranderingen in de toekomst	Temperatuur; Neerslag, Zeespiegelstijging	KNMI, IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change),	Natuurbalans
Verwachte effecten van klimaatverandering in de toekomst	Soortensamenstelling	PGO's, NEM, CBS	Natuurbalans
Natuurherstel in de zoete wateren	Planten- en diersoorten; Voedingsstoffen	CIW, riza, V&W	Natuurbalans
Natuurontwikkeling en ruimte voor water	Funcatiecombinatie	Pilotprogramma 'Waterberging-Natuur'	Natuurbalans
Zoet-zout overgangen herstellen	Areaal estuariene ecosystemen; Planten- en diersoorten	Riza	Natuurbalans
Zoute wateren duurzaam gebruiken	Planten- en diersoorten; Visvangst, Visserij-inspanning	Rivo, LEI	Natuurbalans
Beleidsprestaties generiek beleid	Milieu- en ruimtedruk; Emissies	European Environment Agency	Natuurbalans
Beleid voor recreatie in natuur en landschap			Natuurbalans
Beleid voor groen in en om de stad	Planten- en diersoorten		Natuurbalans
De kosten van het milieubeleid	Euro, percentages	RIVM, VROM	Milieubalans
Klimaatverandering	Broeikasgasemissies; Kosten	RIVM, VROM	Milieubalans
Externe veiligheid			Milieubalans
Verspreiding van stoffen	Emissies;		Milieubalans
Signalen	Luchtkwaliteit; Geluid; Externe veiligheid; Verkeersveiligheid	V&W	Milieubalans
De verkeersgroei verklaard: Personenautogebruik	Volume-ontwikkeling wegverkeer en Schiphol; Gebruik; Infrastructuur	V&W; RIVM	Milieubalans
De verkeersgroei verklaard: Goederenwegvervoer	Infrastructuur; Tonnen vracht; Kilometers	V&W	Milieubalans
Techniek	Luchtkwaliteit; Emissies; Richtlijnen; Geluid (dB); Externe en Verkeersveiligheid	V&W; RIVM	Milieubalans
Het nuchter omgaan met risico's	Sterftcijfers; DALYs; Kwalitatieve aspecten; Indicatieve kosteneffectiviteitsberekeningen	Artikelen, VROM, VWS	Milieubalans
Signalen	Temperatuur; Zeespiegelstijging; Neerslag; Klimaatscenario's; Emissies	KNMI, IPCC, Kors	Milieubalans
De Kyoto mechanismen	Emissies; Reducties		Milieubalans

De kosteneffectiviteit van het klimaatbeleid	Kosteneffectiviteit	ECN, RIVM	Milieubalans
Signalen	Milieudruk; Milieutechnologie		Milieubalans
Het Europese milieubeleid	Aantal Europese milieurichtlijnen en -verordeningen		Milieubalans
Europeanisering van het nationale beleid	(Invloed EU-milieu- en – natuurbeleid); Handhavingsacties		Milieubalans
De nationale beleidsruimte	?		Milieubalans

Het Expertisecentrum LNV

Project	Beschrijving	Projecttype	Meetdoelen/indicator	Opdrachtgever
Aansluiting H+VR op kader richtlijn water (KRW)	Nagaan hoe monitoring H+VR in natte natuur en kustwateren aansluiten op verplichtingen KRW	Ontwikkeling monitoringprogramma	Indicatoren op vlak van vissen, vegetatie en abiotiek (Fys-chem.)	DN
Integrale visie Deltawateren (is afgerond)	Toetsen scenario's voor verandering waterbeheer aan LNV-beleid	Verkenning	Beleidsindicatoren natuur o.a. herstel van zoet-zoutvergangen. Ook criteria voor landbouw, recreatie en visserij.	DZW
PKB voor rivieren (ruimte voor rivieren)	Onderdeel ontwikkeling van toetsingskader voor PKB-varianten	Ontwikkeling van indicatoren	Natuurindicatoren o.a. instandhouding V+HR gebieden.	DOost
Opzet systeem voor Monitoring en Evaluatie van de Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)	Zie 1 ^e kolom	Ontwikkelen monitoringopzet	Formuleren indicatoren maakt deel uit van het project; is deelproject.	GRR
Klimaatbeleid	Ontwikkelen van indicatoren		Indicatoren CO ₂ emissies; overige gassen en vastleggen Co ₂	GRR
Duurzame ontwikkeling (LNV beleid)	Ontwikkelen kernset indicatoren voor duurzame ontwikkeling		Indicatoren	GRR (van Tilburg en Somsen)
Groen in en om de Stad (GIOS)			Criteria en indicatoren	
AgriBusinessparken			Beoordelingscriteria	
Opzet systeem voor Monitoring en Evaluatie van de Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)	Zie 1 ^e kolom		Formuleren indicatoren maakt deel uit van het project; is deelproject.	GRR

Dienst Basisregistraties

Dossier/toepassingsgebied	Opdrachtgever	Parameter	Informatiebron
Landinrichting	DLG	Percelen	Feitelijk gebruiker, Top10, luchtfoto, LKI

Overzicht van de behoefte aan gegevensvoorziening voor het thema “De V van voedselkwaliteit” door de beleidsdirecties

Dossier	Doel	Parameter	Ander betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Registratie aangifteplichtige dierziekten.	Dierziektebestrijding en bepaling van beleid op het gebied van dierziekten.	rund, varken, kip schaap,geit en overige landbouw-huisdieren	LNV	RVV		VVA
Registratie melding zeer besmettelijke dierziekten binnen EU.	Beschikbaar hebben van informatie omtrent het voorkomen van zeer besmettelijke dierziekten binnen de EU.	rund, varken, kip schaap,geit en overige landbouwhuisdieren	LNV	RVV		VVA
Registratie lijst A- en B-ziekten van OIE.	Up to date informatie beschikbaar hebben omtrent uitbraken van belangrijke dierziekten in landen die lid zijn van de OIE.	rund, varken, kip schaap,geit en overige landbouw-huisdieren	LNV	RVV		VVA
Sero-surveillance van veewetziekten bij wilde zwijnen in Nederland.	Mogelijk reservoir van varkensziekten onder de wilde zwijnen in de gaten houden, met het oog op evt. overdracht van ziekten naar gedomesticeerde varkens.	wilde zwijnen	Nu nog GD in de toekomst LNV	GD		VVA
Regeling bedrijfscontrole dierziekten.	Vrijwaring en vroegtijdige opsporing van SVD. Tevens monsters onderzocht op Ziekte van Aujeszky om een beeld te krijgen van de effectiviteit van het bestrijdings- programma.	varkens	LNV	RVV		VVA
Ziekte van Aujeszky monitoring	Indruk krijgen van vorderingen van het eradicatie-programma en op grond van verkregen informatie evt. aanpassingen in het programma doen.	varkens	LNV	GD		VVA
Ziekte van Aujeszky certificering.	Varkensbedrijven op korte termijn Z.v.A vrij te krijgen.	varkens	GD	GD		VVA
IBR	Bestrijding IBR en bewaking en certificering IBR-vrije status	rund	LNV	GD		VVA
Celgetal BO begeleidingssystemen.	Signalering en bestrijding van mastitis , verbetering en ondersteuning van de uiergezondheid op het primaire bedrijf.	rund	Veehouder	GD		VVA
Im- en exportonderzoek vrouwelijk rundvee.	Bewaking van de officiële ziekte-vrij status van Brucellose, Leucose en TBC.	rund	LNV	RVV		VVA

Dossier	Doel	Parameter	Ander betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Scrapie	Voldoen aan richtlijn 91/68/EG van de Europese Unie: intracommunautaire handelsverkeer van fokdieren; op langere termijn is het doel het terugdringen van scrapie in de EU.	schaap	LNV	GD		VVA
Verplicht bloedonderzoek reproductie pluimvee.	Opsporen van besmettingen in de reproductiesector. Bewaking van de ziekte-vrij status en controle op immuniteit om vroegtijdig aan de bel te kunnen trekken voor wat betreft mogelijke onvolkomenheden in de vaccinatie.	kip	PVE	GD		VVA
Registratie Laboratorium Surveillance Infectieziekten (LSI)	Het weergeven van een trend in de tijd van bacteriële ziekteverwekkers en het waarnemen van typeverschuivingen.	mens	VWS	RIVM		VVA
Registratie van aangifteplichtige humane ziekten.	Het signaleren van verheffingen en epidemieën van op lijst A, B en C voorkomende ziekten, teneinde maatregelen te kunnen nemen om verdere verspreiding te voorkomen.	mens	VWS	RIVM		VVA
Infectieziekten Surveillance Informatie Systeem (ISIS).	Het signaleren van verheffingen en epidemieën van op lijst A, B en C voorkomende ziekten, teneinde maatregelen te kunnen nemen om verdere verspreiding te voorkomen.	mens	VWS	RIVM		VVA
Sensor project	Het volgen van trends van gastro-enteritis (Campylobacter, Salmonella, Yersinia en VTEC) bij de mens.	mens	VWS	RIVM		VVA
Registratie van landelijke humane tuberculose gegevens.	Verzamelen van data om te voldoen aan internationale verplichtingen en bij te dragen aan de bestrijding van tuberculose.	mens	VWS	Koninklijke Ned. Vereniging tot bestrijding der Tuberculose		VVA
Surveillance zoönosenverwekkers	Inzicht krijgen in het voorkomen van zoönosen en in risicofactoren voor besmetting van landbouwhuisdieren met zoönosenverwekkers met als doel bestrijding van zoönosen.	rund, varken, kip	VWS en LNV	RIVM		VVA
Informatie kringlaboratoria.	Het vastleggen van lab-uitslagen van het bacteriologisch onderzoek dat verricht wordt in het kader van de vleeskeuringswet voor de jaarlijkse rapportage van het Nationaal Plan Zoönosen.	rund, varken, kip schaap, geit en overige landbouw-huisdieren	VWS en LNV	RVV		VVA

Monitoringsprogramma destructoren (nog in ontwikkeling)		rund, varken, kip schaap,geit	LNV	RVV		VVA
Verzamelstaat onderzoek slachtdieren.	Het verkrijgen van inzicht in de diverse bevindingen bij slachtdieren, gerelateerd aan het totaal aantal geslachte dieren.	rund, varken, kip schaap,geit en overige landbouwhuisdieren	VWS en LNV	RVV		VVA
Slachthuiscontrole Tuberculose.	Vrijwaring t.a.v. de export en bewaken van de officiële vrij-status (rund). Voorkomen van tuberculose bij de consument (varken en rund).	rund varken	LNV	RVV		VVA
Salmonella spp. monitoring.	Betrouwbare schatting te krijgen van de Salmonella besmetting in de varkenspopulatie.	varken		GD / VVDO / PVE		VVA
Trichinella spiralis slachtlijn surveillance.	Het voorkomen en vermijden van klinische trichinellose bij de consument en het voldoen aan de verplichting voor intracommunautaire handel en handel met derde landen in vers varkensvlees.	varken	VWS en LNV	RVV		VVA
Brucella suis	Bewaking van de Nederlandse varkensstapel. Export fokberen en sperma, import fokvarkens. Het voldoen aan internationale verplichting voor de intracommunautaire handel en handel met derde landen.	varken	VWS en LNV	GD		VVA
Brucella abortus	Bewaking Brucellose vrij status en signalering Brucellose.	rund	VWS en LNV	GD		VVA
Brucella abortus niet melkleverende bedrijven.	Bewaking Brucellose vrij status en signalering Brucellose.	rund	VWS en LNV	GD		VVA
Leptospira Hardjo	Bestrijding L. Hardjo en bewaking en certificering L. Hardjo vrije status.	rund	PVE	GD		VVA
Brucella melitensis	Nederland heeft een officieel vrije status van Brucella melitensis voor kleine herkauwers. Bewaking tegen Brucella melitensis.	schaap	VWS en LNV	GD		VVA
Trichinella spiralis slachtlijn surveillance bij paarden.	Bescherming van de consument en beperking van risico's voor andere diersectoren, met name de varkenshouderij.	paard	VWS en LNV	RVV		VVA
Plan van Aanpak Salmonella en Campylobacter in de pluimveesector.	Het terugdringen van besmettingen van vlees (slachterij / uitsnijderij) tot minder dan 10% van de koppels met Salmonella en tot minder dan 15% met Campylobacter.	kip	PVE	PVE		VVA
Plan van Aanpak Salmonella en Campylobacter in de eiersector.	Doel is een reductie van het aantal Salmonella.e en Salmonella.t besmette eieren te krijgen.	kip	PVE	PVE		VVA

Dossier	Doel	Parameter	Ander betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Monitoringsprogramma kip en kipproducten (Campylobacter en Salmonella).	Analyse van trends(Campylobacter en Salmonella). Het programma is een onderdeel van Surveillance zoönosenverwekkers.	kip	VWS en LNV	RIVM		VVA
LEI boekhoudnet	Inzicht krijgen in het gebruik van diergeneesmiddelen op veehouderijbedrijven. Op dit moment wordt proefgedraaid met melkveebedrijven en vleeskalverbedrijven.	rund. varken kip is nog in ontwikkeling	LNV	LEI-DLO		VVA
Nationaal plan hormonen en overige stoffen: kwaliteit van vee en vlees.	Controle van vee en vlees op hormonen en overige stoffen.	rund, varken, kip schaap,geit	LNV en VWS	RVV		VVA
Veterinair Controle en Registratie Systeem	Controle op de in- en doorvoer van dierlijke producten uit derde landen.	rund, varken, kip schaap,geit en overige dieren	LNV en VWS	RVV		VVA
Schadelijke stoffen in (vee) voeder - grondstoffen van import uit 3 ^{de} landen.	Voorkomen van invoer van schadelijke stoffen in (vee)voedergrondstoffen uit 3de landen.	rund, varken, kip schaap,geit en overige dieren	LNV	RVV		VVA
Gewasbeschermingsmiddelen in groenten en fruit	Bewaking/controle op naleving bestrijdingsmiddelenwet	Groenten en fruit	LNV en VWS	VWA/KvW		VVA
Nitraat	Bewaking/controle nitraatgehaltes	groenten	LNV en VWS	VWA		VVA
Kwaliteit van melk en zuivelproducten.	Controle van melk en zuivelproducten op organochloorverbindingen, PCB's, aflatoxine M1 en radioactiviteit.	rund	LNV en VWS	Nederlandse Zuivel Organisatie		VVA
Diervoedercontrole vgl richtlijn 95/53/EG	Toezicht op diervoeder	diervoeder	LNV	VWA/RVV		VVA
Databank ongewenste stoffen en producten van het Productschap Diervoeder.	Kwaliteit van diervoeders te waarborgen.Controle van veevoeder op aflatoxine,cadmium, pesticidenresiduen en andere ongewenste stoffen.	rund, varken, kip schaap,geit en overige landbouw-huisdieren	LNV en VWS	Productschap voor veevoeder		VVA
Crisisbeheer voedselvoorziening	Bescherming vitale infrastructuur	Vitale knelpunten en knooppunten	div. ministeries, BZK=trekker megaproject	Specifiek agro /voedsel: I&H-medewerkers	I&H: geen muv menskracht	I&H

Dossier	Doel	Parameter	Ander betrokken directies, organisaties, departementen	Uitvoerder/verwerker	Budget	Directie
Voedselkwaliteit en welzijn					Programma378 € 2.260.000 Programma355 € 970.000	DVIS
Voedselkwaliteit	Sanitaire monitoring	Voedselveilig	DV, VVA, VWA,	RIVO, CIDC, VWA, RVV, KvW, Pvis	Programma370 €3.663.000 Programma378 € 2.260.000	DVIS
	Hygiëne verordening	Voedselveilig	Eur. Cie, DV, VVA	RIVO, CIDC, VWA, RVV, KvW, Pvis	Programma370 €3.663.000 Programma378 € 2.260.000	DVIS
Welzijn	Dodingsmethode	Welzijn vis	DV, DL,	RIVO, ID-Lelystad	Programma372 € 1.900.000	DVIS
	Algemene maatregelen	Welzijn vis	DV, DL	RIVO, ID-Lelystad	Programma372 € 1.900.000	DVIS

Overzicht van de inspanningen het gebied van gegevensvoorziening voor het thema “De V van voedselkwaliteit” door:

Het Expertisecentrum LNV

Project	Beschrijving	Projecttype	Meetdoelen/indicator	Opdrachtgever
Evaluatie Kap-programma (kwaliteitsbewaking agrarische producten)	Kijken naar effectiviteit en efficiency en proces van het programma	Instrumentevaluatie	Chemische verontreinigingen in agrarische producten	VVA
Stimuleringsbeleid goede hygiënische praktijk primaire sector	Bevorderen van de opstellen en gebruiken van gidsen voor goede hygiënische praktijk	Beleidsimplementatie	Kwaliteitssystemen op primaire bedrijven (uit landbouwtelling) voor nulmeting en monitoring	VVA
Verkenning veiligheid biologische producten	Nagaan welke voedselveiligheidsrisico's van biologische producten groter zijn dan de gangbare producten en of daar gegevens over zijn	Verkenning	Chemische en biologische verontreinigingen in biologische producten	VVA
EU rapportage diervoedercontrole	Opzetten van een rapportage en het pilotfase uitvoeren ervan en overdragen aan RVV	Beleidsuitvoering	Aard en omvang en resultaten van controles op diervoeders en diervoederbedrijven	DL
Evaluatie geneesmiddelen voor kweekvis	Nagaan hoe geneesmiddelen op de vrijstellingslijst kunnen komen	Beleidsevaluatie	Gegevens van dierenartsen over gebruik van diergeneesmiddelen en bedrijfsinformatie	DV
Inventarisatie van monitoringssystemen voedselveiligheid in de dierlijke productie	Nagaan wie welke gegevens verzameld	Inventarisatie	Monitoringssystemen (wie, wat en hoe)	VVA
Inventarisatie van monitoringssystemen voedselveiligheid in de plantaardige productie	Nagaan wie welke gegevens verzameld	Inventarisatie	Monitoringssystemen (wie, wat en hoe)	VVA

Dienst Basisregistraties

Dossier/toepassingsgebied	Opdrachtgever	Parameter	Informatiebron
Veterinair	VVA	Rundvee, Schapen/geiten Meldingseenheid	Beheerder van het rund, schaap/geit, meldingseenheid

